

lev

LEV BLADET NR. 4. JUNI 2018

**Special
Olympics**
– 1.000 atleter
fyrede den af

Landsforeningen
LEV

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

FOKUS

6

Ergoterapeuter
vinder indpas

LÆS OGSÅ

12

Der er andre
muligheder end
STU

apotek

Apotekerne i Nordjylland

 SNURRETOPPEN
KUNSTSKOLEN FOR VOKSNE UDVIKLINGSHÆMMEDE

Vestergade 7 B, gården 1.sal • 8700 Horsens
Tlf. 25141064 • Mail: snurretoppen@dupperne.dk
www.snurretoppen-fof.dk

**Refsvindinge
Bryggeri & Malteri ApS**

v/ John Juul Rasmussen

Nyborgvej 80 • 5853 Ørbæk
Tlf. 65 33 10 40
Fax 65 33 10 29

www.bryggerietrefsvindinge.dk
refsvindingebryg@hotmail.com

Dørsalg hverdage incl lørdag
fra 8.00 til 18.00.
Og søn- og helligdage fra 10.00 til 16.00

lykke marie
LYKKEN ER MANGFOLDIGHED

Lykke Marie er et bofællesskab for 24 unge mennesker med
multiplefunktionsnedsættelser, som bor i moderne og flotte
lejligheder med gode fælles faciliteter.

Personalet er fagligt kompetente, og brænder for at give de unge
et aktivt ungdomsliv.

Kontakt:

Forstander Fie Lester
Tlf: 51 53 74 11 • fl@mariehjem.dk
www.mariehjem.dk/lykke

BLUE WATER SHIPPING

FILT
A L A R M E R A p S

Kryb-Væk

Alt i skadedyrsbekæmpelse

Vi servicerer både private, institutioner, og virksomheder.

Vi er eksperter i forebyggelse og behandling af :

- Rotter
- Duer
- Hvepse
- Muldvarpe
- Mosegrise
- Borebiller
- Myrer
- Væggelus

Kontakt os:

70 23 63 65

post@kryb-vaek.dk

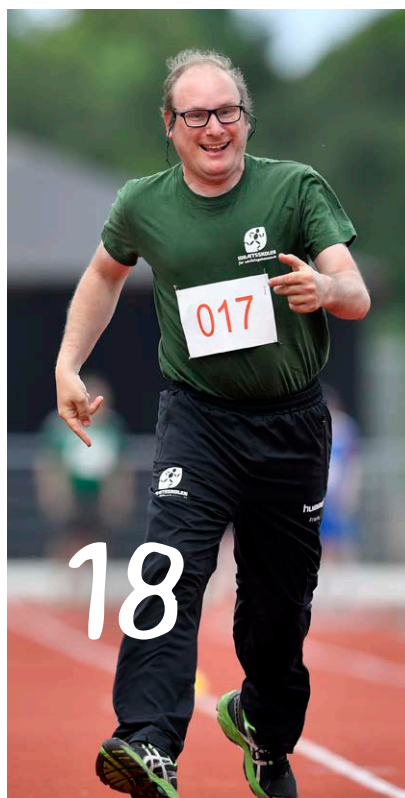
kryb-vaek.dk

 DRØHSE
TØMRER & SNEDKER

Telefon: 7474 3818

www.d-ts.dk

indhold

- 4 **Kort nyt**
- 5 **Leder** – Økonomiaftaler sætter dagsordenen
- 6 **Tværfagligt samarbejde** – Ergoterapeuter vinder indpas
- 11 **Familiekurser 2018**
- 12 **Efter folkeskolen** – Der er andre uddannelsesmuligheder end STU
- 17 **LEV: En organisation i bevægelse** – Klumme fra landsformanden
- 18 **Special Olympics** – 1.000 atleter fyrede den af
- 23 **Inclusion International i Birmingham** – LEV til international kongres
- 24 **Frivillig i LEV**
– Anna Marie Brixtofte er mediator i samtalegruppe for voksne søskende
- 28 **Farlig ferie** – Risiko for store ekstraregninger for tilkøbt ledsagelse
- 31 **Morten Jensen er død**
- 33 **Vi vil ikke leve et liv på standby** – Borgerforslag fra ULF
- 35 **Det skrev vi for 21 år siden** – Special Olympics – Nu eller aldrig
- 36 **LEVs årsregnskab 2017**
- 45 **LEV nyt**
- 46 **Kort nyt**

Kan du godt lide at fotografere?

Så kan du nu deltage i fotokonkurrencen
”Livets venskaber”.

Fotoudstillingen er åben for alle, som kan lide at fotografere. Er du professionel eller amatør, så er du meget velkommen til at indsende fotos til udstillingen.

Overskriften er Livets Venskaber, og det skal dit foto afspejle. Et andet krav er, at mindst én person på dit foto skal være et menneske med et kognitivt handicap.

De udvalgte fotos, som bruges på udstillingen og i den tilhørende fortællende fotobog, skal indsendes i en god teknisk kvalitet, så vi kan bruge dem i stor størrelse og til tryk i bogen. Bogen bliver til med de indsendte fotos, og den tilsættes fortællinger, historier og tanker omkring venskaber fra et udvalg af de portrætterede.

Fotoudstillingen sendes efter ferniseringen på danmarksturne. Den starter på Bornholm, og skal derefter rundt til alle kroge af Danmark.

De indsendte fotos bedømmes anonymt af en dommerkomite bestående af fotograf Claus Birch, Anni Sørensen (LEV) og Marie Sonne (SL).

Du kan læse meget mere om fotokonkurrencen på www.saerligt.dk/fotoudstilling/

Konference for fagfolk:

Velfærds-, informations- og kommunikationsteknologi

Arbejder du med mennesker med kognitive funktionsnedsættelser? Og har du brug for input til, hvordan velfærdsteknologi samt informations- og kommunikationsteknologi (IKT) kan støtte målgruppen i bedre at mestre hverdagen? Så sæt allerede nu kryds i kalenderen ved den 20. november 2018, hvor Socialstyrelsen holder en konference om temaet.

DET KAN DU OPLEVE PÅ KONFERENCEN

Forskning og erfaringer fra praksis viser, at for eksempel smartphones, tablets og lignende løsninger kan bidrage til at:

- Skabe mere struktur i hverdagen og i forhold til konkrete opgaver
- Understøtte socialt samspil og relationsdannelse
- Mindske usikkerhed og stress forbundet med for eksempel manglende overblik
- Understøtte deltagelse i samfundslivet i øvrigt.

Arbejdet med velfærdsteknologi og IKT-løsninger skaber behov for, at pædagoger, lærere, socialrådgivere og andre fagpersoner også har kompetencer og viden om, hvordan man kan udnytte dem. Det gælder især de muligheder, som standardteknologiske løsninger tilbyder, eksempelvis computere og apps.

I forbindelse med konferencen vil der være en udstilling af velfærdsteknologi og IKT-løsninger til målgruppen.

Konferencen afholdes på Radisson Blu H.C. Andersen Hotel i Odense tirsdag den 20. november 2018.

AF ANNI SØRENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

Økonomiaftaler mellem KL og regeringen sætter Folketinget under pres

De årlige økonomiaftaler mellem KL, Kommunernes Landsforening, og regeringen har fået stadig større betydning. Ikke mindst for mennesker med udviklingshæmning og handicapområdet i øvrigt. Det er her de stramme økonomiske rammer for kommunerne lægges fast, men, som vi har set de seneste mange år, er dagsordenen for forhandlingerne ofte langt bredere og mere principiel.

Økonomiforhandlingerne forekommer således at være blevet et af de helt centrale fora for udpegning af retningen i danske handicappolitik. Lad mig blot nævne et par af de markante reformplaner, som har deres udspring ved dette forhandlingsbord:

- Planerne om en ny servicelov med rettighedsforringelser for voksne med handicap blev fostret ved økonomiforhandlingerne. Reformen blev først forhandlet (i første udgave) i Folketinget i 2014, men linjerne var flere år inden da blevet fastlagt i økonomiforhandlingerne mellem KL og Finansministeriet. I kraft af et stærkt modspil fra en samlet handicapbevægelse (både udgave et i 2014 og udgave to i 2016) blev resultatet heldigvis ikke som frygtet. Men det var tæt på.
- Samme held havde vi ikke med et andet forslag, som er født i økonomiforhandlingerne, nemlig de ændrede handle-betalings-kommune-regler fra 2010. Her vedtog et smalt flertal i Folketinget reglerne som ønsket af KL – og som aftalt ved økonomiforhandlingerne. Og det har siden medført forringet retssikkerhed og demokratisk B-medlemskab for mange, herunder især voksne med udviklingshæmning.

- Det seneste eksempel er forslaget om at forringe rettigheder for mennesker med handicap, der bor i botilbud eller i almene ældre-handicapboliger. Den diskriminerende idé om at indføre klausuler i lejekontrakter og bolig-dokumenter, som kommunen kunne anvende til at flytte rundt på beboerne med, blev født i økonomiaftalen for 2018. I skrivende stund vides det endnu ikke, om lovgiverne ender med at bide på denne utiltalende idé eller ej.

Økonomiaftalerne sætter altså ofte dagsordenen – og i flere tilfælde på en meget principiel måde, der vil undergrave rettigheder og vilkår for mennesker med handicap. Der laves naturligvis ikke egentlig lovgivning ved dette forhandlingsbord, men der er næppe megen tvivl om, at forslag, som udspringer af de årlige økonomiaftaler, i praksis udgør en slags pression over for de folkevalgte på Christiansborg. Det bliver så at sige et argument i sig selv, at noget er aftalt med kommunerne.

Kort før jeg lagde sidste hånd på denne lederartikel, blev økonomiaftalen for 2019 offentliggjort. Og umiddelbart ser det ud til, at vi denne gang bliver fri for forslag og reformplaner i stil med dem, jeg beskrev tidligere. Ingen direkte forslag til forringelse af rettighederne for mennesker med udviklingshæmning og andre med handicap.

Derimod tales der en del om styrkelse af den såkaldte kernevelfærd. Aftalen betyder, at den kommunale serviceramme

hæves lidt, og der er dermed lidt flere penge, som kommunerne kan anvende til for eksempel pædagogisk støtte, led-sagelse og ældrepleje. Som sædvanlig er det uklart, hvad der er en del af den såkaldte kernevelfærd. Ældreområdet er naturligvis en del af kernevelfærden,

men det er hjælp og støtte til mennesker med udviklingshæmning og andre handicap vel også? Sådan er det i hvert fald i mit hoved.

Det er helt underligt at skulle glæde sig over noget, som burde være en selvfølge

2019-aftalen indeholder også et ønske om en analyse af, "... hvordan ankesystemet inden for udvalgte bestemmelser i serviceloven påvirker kommunernes handlerum og mulighed for at tilrettelægge en helhedsorienteret, forebyggende og rehabiliterende indsats for borgeren". Hvordan det helt præcist skal forstås er uklart, men det afspejler jo nok en kommunal ærgrelse over at blive 'hængt til tørre' for de ekstremt høje fejlprocenter på blandt andet børne-handicapområdet.

Med erfaringerne fra årene 2009-2018 i bagagen synes jeg, at vi skal glæde os over, at denne seneste økonomiaftale ikke indeholder endnu et angrebsforsøg på rettigheder og vilkår for mennesker med udviklingshæmning. Det er helt underligt at skulle glæde sig over noget, som burde være en selvfølge.

AF KARIN DITLEVSEN, FREELANCEJOURNALIST ■

Success

med tværfagligt samarbejde

Flere og flere ergoterapeuter ansættes i stillinger på bosteder og aktivitetscentre, som hidtil traditionelt har været besat af for eksempel socialpædagoger. Hvorfor? Hvad er det lige præcis, ergoterapeuterne kan tilbyde?

Ergoterapeuter vælger i stigende grad at arbejde med mennesker med udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelser. Ergoterapeuterne løser opgaver indenfor områder, som hidtil har været varetaget af især socialpædagoger, men også sosu-assistenten og sosu-medhjælpere.

Det er også tilfældet på Følstruphusene, som er en afdeling i Bocenter for unge og voksne med særlige behov, beliggende i Hillerød Kommune.

For fire år siden blev der fastlagt en ny vision for centret, som indebærer, at ledelsen fremover satser på, at 40 procent af centrets medarbejdere skal være socialpædagoger, 40 procent skal være ergoterapeuter og 20 procent andre former for medarbejdere.

Hvorfor vælger Bocentret i så høj grad at satse målrettet på at få ansat flere ergoterapeuter?

- Formålet med at ansætte ergoterapeuter er at skabe en helhedsorienteret indsats omkring borgeren og på den måde øge borgerens selvhjulpethed og livskvalitet. Socialpædagoger og ergoterapeuter her på centret arbejder med de samme arbejdsopgaver, men de går til opgaverne på forskellig vis. De har hver deres eget faglige blik og deres forskellige redskaber, og det giver en god dynamik, forklarer centerleder Lisbeth Malmer Jensen.

ERGOTERAPEUTER VIL FØLGE BEBOERNE

At arbejde på botilbud for mennesker med udviklingshæmning har ikke hidtil været ergoterapeuternes første prioritet, når de skulle vælge stillinger. De har traditionelt arbejdet i sundhedsvæsenet i blandt andet konsulentforløb. Men mange ergoterapeuter har fået øjnene op for at arbejde mere helhedsorienteret i en hverdag, der er tæt på borgerne.

Ergoterapeuterne vil gerne være en del af borgerens hele liv og ikke udelukkende arbejde med dem på hverdage imellem 8-16.

- Ergoterapeuter er uddannet i at tænke i systemer og målbarhed, hvor socialpædagoger tænker mere i helheder og i det relationelle. Sagt med andre ord er ergoterapeuterne i stand til at operationalisere pædagogikken i målbare skemaer. Og pædagogikken gør, at man lykkes med det i samspillet med borgeren, mener Lisbeth Malmer Jensen.

De "sammenbragte" faggrupper på centret skulle lige bruge lidt tid på at se hinanden an.

- Der var noget tilvænning i begyndelsen, hvor faggrupperne skulle nærme sig hinanden i et tværfagligt samarbej-

de, men det gik faktisk meget hurtigt, da det handler om faglig synergi og en indbyrdes faglig respekt, fortæller Lisbeth Malmer Jensen.

MERE SELVHJULPNE BEBOERE

Satsningen på det tværfaglige samarbejde mellem ergoterapeuter og socialpædagoger udspringer af et ønske om at arbejde mere aktivt med borgernes funktionsevne og selvhjulpethed.

- For ergoterapeuterne handler det i lige så høj grad om at vedligeholde brugerens funktionsniveau som at træne dem ud i nye færdigheder. Borgerne bliver ikke presset ud i noget nyt, de ikke kan klare. Hvis de har lært at hente deres egen kaffekop, skal de fortsætte med at hente den. Men de skal ikke nødvendigvis trænes i at kunne lave kaffen selv, med mindre de måske gerne selv vil, siger Lisbeth Malmer Jensen.

Bocentret gør meget for at være et attraktivt sted at arbejde for ergoterapeuter.

- Vi mener, at ergoterapeuternes faglighed rummer potentialer, som sammen med socialpædagogernes og andre faggruppers kan supplere hinanden i samarbejdet med borgeren. Når flere perspektiver og nuancer giver et helhedsorienteret syn, giver det borgeren flere og mere alsidige muligheder for selvhjulpethed og vedligeholdelse af et eksisterende funktionsniveau, mener Lisbeth Malmer Jensen.

- Ingen på centret sætter i dag spørgsmål ved hinandens faglighed, fordi man med gensidig respekt beriger og inspirerer hinanden. Alle har respekt for hinandens forskellige faglige færdigheder. Det hele handler i bund og grund om at bidrage til borgerens livsglæde og aktive deltagelse i sit eget liv, siger Lisbeth Malmer Jensen.

LIDT KONFLIKT I BEGYNDELSEN

Ergoterapeut Jannik Schøne har arbejdet på Bocentret i fire år. Han blev ansat et halvt år efter, at den første ergoterapeut var blevet ansat på centret, og han har derfor fulgt med fra den spæde start på det tværfaglige samarbejde imellem ergoterapeuter og socialpædagoger.

"Socialpædagoger og ergoterapeuter har hver deres eget faglige blik og deres forskellige redskaber, og det giver en god dynamik," forklarer centerleder Lisbeth Malmer Jensen.

- Ergoterapeuterne arbejder helt på lige fod med socialpædagogerne her på centret. Vi har det samme udvalg af opgaver og kører fuldstændig tværfagligt.

- Der var da lidt spænding i starten imellem de to faggrupper, det er jo helt naturligt. Der var en periode, hvor vi skulle vise, at vi som ergoterapeuter ikke kommer for at tage noget, men for at supplere det eksisterende arbejde, som socialpædagogerne gør på centret. Det skulle ikke ses som en kritik af socialpædagogernes arbejde, forklarer Jannik Schøne.

Ergoterapeuterne skulle skabe deres egen faglige identitet, men nu kører samarbejdet glat, fortæller Jannik Schøne.

- I dag har vi et superfint samarbejde, hvor vi er rigtig gode til at inspirere hinanden og lære af hinandens forskellige fagligheder. Nu handler det ikke mere om, hvorvidt det er en ergoterapeut eller socialpædagog, der bliver ansat, men om at det er fedt, at vi får en ny kollega, siger Jannik Schøne.

Ergoterapeutfagligt Selskab for Udviklingshæmning og Udviklingsforstyrrelser

Ergoterapeut Jannik Schøne er formand for Ergoterapeutfagligt Selskab for Udviklingshæmning og Udviklingsforstyrrelser, som han selv var med til at stifte i november sidste år.

Selskabets formål er at samle og dele viden og erfaringer på området, fordi der typisk kun er ansat en eller to ergoterapeuter på samme arbejdsplads. Selskabet skal være et forum, hvor ergoterapeuter, som eksempelvis arbejder på bosteder, kan sparre med hinanden.

Det ligger direkte i selskabets formåls-erklæring, at man skal arbejde for mere forskning og kvalitet i ergoterapi til mennesker, der har udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelser.

- Som ergoterapeut er jeg trænet i at lave aktivitetsanalyser, tænke i helhedsindsatser, vurdere beboerens potentiale for at mestre ting og lægge handlingsplaner for borgere, som kan strække langt ud i fremtiden

TÆT KONTAKT TIL PÅRØRENDE

Han kan selv godt lide, at arbejdet på bocentret er mere hands-on orienteret end for eksempel et konsulentjob på et behandlingssted.

- Som ergoterapeut er jeg trænet i at lave aktivitetsanalyser, tænke i helhedsindsatser, vurdere beboerens potentiale for at mestre ting og lægge handlingsplaner for borgere, som kan strække langt ud i fremtiden. Her på centret arbejder jeg også frem imod at gøre borgerne så selvhjulpne som muligt og give dem mest mulig livskvalitet - men her er arbejdet mere hands-on. Det er hverdagsrehabilitering, og det er et meget positivt arbejde, siger Jannik Schøne.

Han forklarer:

- Rehabilitering af beboerne foregår jo i hele døgnet. Jeg følger beboerne i hverdagslivet, og for mig giver det rigtig god mening at være til stede hele døgnet. Hvis en beboer har brug for at

træne en funktion, kan det jo sagtens være om aftenen, hvor han måske vil i bad og skal træne i at vaske sit hår. Eller til frokost, hvor han skal have hjælp til at spise, eller om eftermiddagen, hvis han skal have hjælp til transport til aktiviteter. Jeg får derved også en meget tæt kontakt til de pårørende, hvilket betyder rigtig meget for mig. Det er jo dem, der er eksperterne på beboernes liv.

STOR SUCCES MED HUSKE-APP

Som et konkret eksempel på, hvordan han følger med i beboernes daglige liv i sit arbejde, nævner Jannik Schøne MemoAssist.

MemoAssist er en app-funktion, som Jannik har været med til at implementere på Skovstien. Appen kan på en uhyre overskuelig måde skabe overblik over hverdagen, og den er meget nem at bruge.

Jannik har med stor succes hjulpet en beboer med at bruge den.

- Beboeren lider af infantil autisme. Han har et meget stort behov for at have en optimal grad af planlægning i sit liv. Hvis han ikke er forberedt tilstrækkeligt og ved, hvad han skal, bliver han voldsomt frustreret, og han har ofte afvist at deltage i centrets aktiviteter, fordi han havde glemt, at de for eksempel skulle i ZOO.

- Men efter at vi har trænet ham i at anvende MemoAssist, vil han gerne med på ture - næsten hver gang. Nu har han fuldt overblik over, hvad han skal, hvornår, og det har givet ham en meget større glæde og kvalitet i hverdagen, forklarer Jannik.

På baggrund af beboerens store begejstring ved at anvende MemoAssist går Jannik Schøne med planer om at forsøge at lege systemet ind hos yderligere et par af beboerne.

Marie Sonne, næstforbundsformand for socialpædagogerne, føler ikke, at hendes faggruppe på nogen måde er truet af ergoterapeuternes øgede indtag af traditionelle socialpædagogiske stillinger. Men hun er imod en fast fordeling af ergoterapeuter og socialpædagoger på eksempelvis bosteder

Vi kan **supplere** – men aldrig erstatte hinanden

- Det er for så vidt ikke noget nyt, at ergoterapeuter og socialpædagoger arbejder sammen. Det kan i mange tilfælde give meget god mening. Hvis en borger har brug for ergoterapeutbehandling, skal han have det. Ligesom han måske har behov for behandling af en fysioterapeut. Det hele handler om at få sikret borgerens livskvalitet bedst muligt. Og det kan godt ske i et samspil imellem forskellige faggrupper.

Marie Sonne påpeger dog, at de to faggrupper har vidt forskellig faglig baggrund.

- Ergoterapeuter har en indsigt og viden om kroppens funktioner og fysiologi,

som socialpædagoger ikke har. Socialpædagoger arbejder mere med den psykologiske side. Vi holder det hele

menneske og hans liv for øje – vi ser ikke en patient, – men en borger. Vi følger tit en beboer op igennem hele hans eller hendes liv; vi er jo på bostederne døgnet rundt, og vi skaber på den måde tætte relationer til beboerne.

- Ergoterapeuter og socialpædagoger kan supplere hinanden, vi kan samarbejde om mange opgaver, men

vi vil aldrig kunne erstatte hinanden, fastslår Marie Sonne.

FAST FORDELING ER ULOGISK

På den baggrund undrer hun sig over filosofien om at have fastlagte kvoter for

de forskellige faggrupper på bosteder, som for eksempel Følstruphuse.

- Jeg mener egentlig, at det kan være lidt ulogisk at have en fast sats at gå efter i forhold til hvor mange socialpædagoger og hvor mange ergoterapeuter, der skal være ansat på et bosted. Det kan jeg ikke helt se meningen med. Fagfordelingen må rette sig efter behovet, efter hvad der gavner de enkelte borgere, mener Marie Sonne. Hun fortsætter:

- Det er fint, når ergoterapeuter engagerer sig så meget for området, at de vælger at søge ind på stillinger på bosteder for mennesker med udviklingshæmning i stedet for jobs som behandler på et hospital eller genoptræningssted, men der er altså forskel på arten af opgaverne. Og hvis det handler om en form for fysisk behandling, ville jeg aldrig turde kaste mig over det. Det ved jeg ikke nok om; det overlader jeg til en ergoterapeut, siger Marie Sonne.

Tag på højskole!

BLIV SET OG HØRT · FIND DET, DU ER GOD TIL · STYRK DINE RESSOURCER
KOM I BEDRE FORM · FIND NYE VENNER · BLIV UDFORDRET · HA' DET SJOVT

Bevægelses- og udelivslinjen

Billedkunstlinjen

Musik- & dramalinjen

Studietur til Kreta

PRAKTISK

- Du skal være fyldt 18 år
- Et højskoleophold kan være en del af din STU
- Efterårsholdet starter 5. august, 12/18 uger eller længere
- Studietur til Kreta er en mulighed (begrænset antal pladser)
- Pris fra 1.350 kr. pr. uge
- Vi har også kortere ophold på 1-2 uger

Djurslands Folkehøjskole

www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 • Tirstrup • 8400 Ebeltoft • Tlf. 87 52 91 20 • www.djfh.dk • post@djfh.dk

Pris pr. kursus
100 kr.
pr. deltager

For medlemmer
af LEV

Familiekurser i efteråret 2018

Landsforeningen LEV udbyder i samarbejde med FamilieNet tre weekend-familiekurser, der sætter fokus på temaer og udfordringer, der knytter sig til at være familie med et barn/ungt menneske med udviklingshandicap.

Kurstemaerne er inddelt efter alder og dækker hele barnelivet fra 0-18 år. Der er tale om tre separate kurser.

Familiekursus for børn med handicap i alderen 0-7 år

9.-11. november 2018, Pindstrup Centret (Djursland)

Fokus på de ændrede livsvilkår og følelserne, der knytter sig hertil, samt viden om serviceloven, hvilke rettigheder man har, og hvordan man går til det nye samarbejde, der opstår med kommunen.

Familiekursus for børn med handicap i alderen 8-13 år

16.-18. november 2018, Pindstrup Centret (Djursland)

Fokus på den spirende pubertet og familiesamspillet i en familie med tweens med handicap samt viden om serviceloven.

Familiekursus for børn med handicap i alderen 14-18 år

2.-4. november 2018, Pindstrup Centret (Djursland)

Fokus på rejsen fra barn til voksen både i forhold til følelser og seksualitet, som forældre at kunne give slip på sit barn og på overgangen fra børne- til voksenbestemmelserne i serviceloven.

Bemærk

Kurserne tager ikke udgangspunkt i barnets diagnose, men forholder sig til generelle og relevante problemstillinger for familier med et barn med udviklingshandicap.

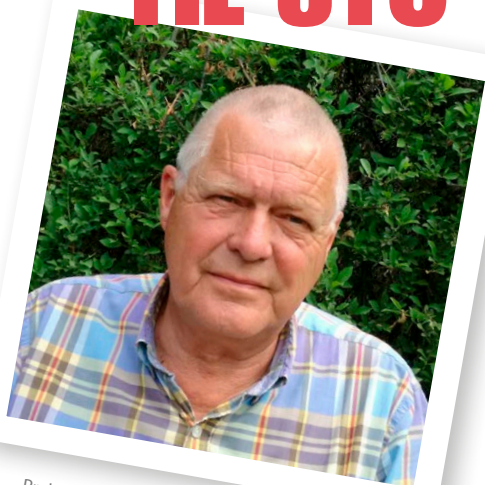
Tilmelding via
FamilieNets hjemmeside
www.familienet.dk

Find det enkelte kursus
og program på
lev.dk/aktiviteter

I LEV møder vi af og til forældre, som efterlyser viden og information om supplerende skole- og uddannelses tilbud til den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU'en). Der findes faktisk mange forskellige muligheder i lovgivningen. Desværre anvendes de ikke så ofte i kommunerne, der i stedet per reflex tilbyder STU. Det er budskabet fra Preben Siersbæk, som har arbejdet med området i mange år som uddannelseskonsulent og i Undervisningsministeriet

SUPPLERENDE UDDANNELSESMULIGHEDER TIL STU

Preben Siersbæk: "Nogle kommuner har nærmest for meget fokus på STU."

Det kommer næppe som den store overraskelse for nogen, at vi i LEV er svært begejstret for ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov – STU'en. Uddannelsen, som sigter på de unge, der ikke med støtte kan tage en anden ungdomsuddannelse, er bygget op omkring grundlæggende LEV-værdier, blandt andet at alle mennesker uanset udgangspunkt kan udvikle sig og derfor har ret til støtte hertil.

Overordnet er der ingen tvivl om, at STU'en, som det også fremgår af Undervisningsministeriets seneste evaluering, er en bragende succes. Der findes et væld af små og store private STU-tilbud, og de fleste kommuner lægger også vægt på at have deres eget tilbud. Dermed er STU'en også et meget

synligt tilbud. Det betyder ifølge uddannelseskonsulent Preben Siersbæk, der fra sin tid i Undervisningsministeriet var en af de centrale personer i implementeringen af STU'en, at nogle kommuner nærmest har for meget fokus på STU.

- Mange kommuner praktiserer en "straks-bemyndigelse" i det øjeblik, at eleven er færdig med grundskolen. Det eneste tilbud, der overvejes, er STU'en. Man får ikke lavet en individuel plan for den enkelte, og man får ikke taget stilling til, om der kunne være andre tilbud, som var mere relevante lige her og nu, og som kunne være med til at forberede den unge, så han eller hun kunne få mere ud af en efterfølgende STU, siger Preben Siersbæk.

Overordnet er der ingen tvivl om, at STU'en, som det også fremgår af Undervisningsministeriets seneste evaluering, er en bragende succes

STU KAN VÆRE ET MIDDEL IKKE ET MÅL

Det er ifølge Preben Siersbæk vigtigt at være opmærksom på, at STU'en er et middel og ikke et mål i sig selv:

- Ofte hører jeg ude i en kommune: "hvad skal vi ellers tilbyde end STU?"

Det er en utrolig dårlig indfaldsvinkel. Man kan jo spørge: Hvad har du tænkt dig at sætte i gang efter STU'en? Det er jo stadig det samme mennesker med de samme udfordringer. Derfor er det afgørende, at der foreligger en plan med en nøje beskrevet målsætning for den enkelte.

TÆNK PÅ STU SOM PENGE I BANKEN

Hvis man får vendt bøtten om og tager udgangspunkt i udviklingsperspektivet for den enkelte, bliver det også nemmere at få overblik over de mange andre muligheder, som findes. Problemet er ifølge Preben Siersbæk ikke, at der mangler muligheder i lovgivningen, men at sagsbehandleren ofte mangler viden herom og vilje til at bruge dem. Her kan forældrene være med til at pege på andre løsninger, som kan sættes i værk før STU'en. Og man risikerer ikke noget i forhold til ungdomsuddannelsen.

- Det er vigtigt at være opmærksom på, at man kan vente med at påbegynde en STU, indtil man bliver 25. Tænk på STU som penge i banken. Det er en trækingsret, som kan anvendes, når man vurderer, at det er relevant. Derfor kan man vente og tage andre tilbud inden. Det kan nogle gange give mening for den enkelte, forklarer Preben Siersbæk.

MULIGHEDERNE I FOLKESKOLELOVEN

Et af disse tilbud findes i folkeskoleloven, som ifølge Preben Siersbæk er oversat i denne sammenhæng. Loven giver alle ret til ti års undervisning, og det er vigtigt at være opmærksom på, at undervisning kan bestå af andet end klassisk klassebaseret undervisning i for eksempel dansk og matematik. Således kan der etableres praktik, som kan finde sted i virksomheder, men også eksempelvis i en fritidsklub. Preben Siersbæk: - Jeg har tidligere været med til at etablere arbejdspraktik for specialklasselever, hvor de havde tre dage om ugen i en virksomhed og to dage i skole. Det var ofte til stor gavn for den gruppe unge.

UNGDOMSSKOLE

Kommunen er også forpligtiget til at tilbyde undervisning indenfor rammerne af ungdomsskoleloven. Ungdomsskolen er et tilbud med undervisnings- og fritidsaktiviteter til unge mellem 14-18 år, som skal omfatte prøveforberedende undervisning, undervisning i emner, som interesserer de unge, men også specialundervisning.

Dermed kan rammen også bruges til at lave relevant undervisningsindhold for unge i STU-målgruppen.

- Kommunen har en forsyningspligt på området. Det betyder, at man er forpligtiget til at oprette et hold, hvis der kommer to elever, som ønsker specialundervisning i for eksempel dansk eller matematik. Endelig kan kommunalbestyrelsen også beslutte, at der kan gives undervisning til elever med særlige behov, som er over 18 år, uddyber Preben Siersbæk.

EFTERSKOLE

For nogle unge kan et efterskoleophold være den rigtige løsning i en kortere eller længere periode. Her oplever mange forældre, at det kan være svært at få efterskolen til at optage den unge:

Rådgivning om dine muligheder og rettigheder

- Her skal forældrene være opmærksom på, at kommunerne har mulighed for at bevilge mentorstøtte til den unge. Og det er min oplevelse, at kommunerne ikke har noget imod at bevilge støtte til skolen. Så der er muligheder i lovgivningen til, at efterskolen kan få det til at fungere.

Afhængigt af barnets handicap og indhold og funktionen af efterskolens tilbud kan der i nogle tilfælde bevilges støtte til forældrebetalingen ved efterskoleophold. Få mere rådgivning herom i din kommune eller hos DUKH (se faktaboks).

SPECIALUNDERVISNING TIL VOKSNE

Før STU'en så dagens lys i 2007 blev lov om specialundervisning af voksne ofte anvendt som grundlag for undervisning til unge i denne målgruppe. Loven blev imidlertid ikke afskaffet med STU'en og er stadig en god mulighed til at bevilge kortere og mere afgrænsede forløb. Formålet med specialundervisning er at begrænse eller afbøde virkninger af et handicap. Tilbuddet består både af undervisning og specialpædagogisk bistand, og kan også rumme rådgivning til deltageren og dennes pårørende. Du kan få mere rådgivning om specialundervisning i din kommune eller hos VISO (se faktaboks).

FOLKEOPLYSNING

Når snakken falder på aftenskole og folkeoplysning, tænker de fleste sikkert på kurser om finere madlavning eller hold i fransk. Men rent faktisk ligger der også i lov om folkeoplysning nogle

muligheder for at lave relevante tilbud til mennesker med handicap. Det kan være kurser i IT, kurser om seksualitet, sund mad og køkkentræning. Alt sammen aktiviteter som kan forberede til en efterfølgende STU.

BESKYTTET BESKÆFTIGELSESTILBUD

Endelig peger Preben Siersbæk også på servicelovens § 103 om beskyttet beskæftigelse som en mulighed. De fleste tænker sikkert beskyttet beskæftigelse som et tilbud efter STU, men for mange unge mennesker vil det give god mening, hvis de før deres STU får lov til at prøve sig af i et beskæftigelsestilbud: - De bliver mere skarpe på deres uddannelsesmuligheder og bliver klar over, hvilke områder de har brug for at få styrket i en STU.

STU MÅ IKKE VÆRE AUTOMAT-REAKTION

Som nævnt er det vigtigt at tænke i helheder og tage udgangspunkt i det enkelte menneske. STU og alle de andre muligheder i lovgivningen er midler til at udvikle unge i denne målgruppe og ikke selvstændige mål i sig selv.

- Mange kommuner har deres egne rutiner i stedet for at overveje alle mulighederne i lovgivningen. Kortere tilbud efter folkeskoleloven, efterskole eller nogle af de andre tilbud kan være med til at forberede den unge til STU'en og i sidste ende bevirke, at den unge får langt mere kvalitet ud af sit STU-tilbud, siger Preben Siersbæk.

VISO

Som udgangspunkt er det din kommune, som har rådgivningsforpligtelsen i forhold til dig som borger. Men er der brug for mere specialiseret viden, kan du også som borger kontakte VISO, der tilbyder gratis vejledende rådgivning inden for det sociale område og specialundervisningsområdet.

VISO er den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation på det sociale område og på specialundervisningsområdet og er organiseret under Socialstyrelsen.

Kontaktoplysninger:

socialstyrelsen.dk/viso

DUKH

DUKH – Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet – er en selvejende institution under Børne- og Socialministeriet, som giver uvildig og gratis rådgivning til mennesker med handicap, deres pårørende og andre kontaktpersoner. Det er en forudsætning for rådgivning i DUKH, at man har forsøgt i kommunen først, men konsulentordningen giver rådgivning, hvis man ikke har tiltro til kommunens rådgivning eller ønsker en uvildig vurdering.

Kontaktoplysninger:

dukh.dk

LEVs medlemsrådgivning

Som medlem af LEV kan du naturligvis også få rådgivning om lovgivning og andre spørgsmål i LEV.

Kontaktoplysninger:

raadgivning@lev.dk
Tlf. 8038 0888

Telefontider:

Mandag til onsdag fra kl. 10.00 til 12.00

Erhvervsgruppe Øst i Nexø siger velkommen til

Handicap Tour

COOP

Bornholm *Altid den første lørdag i september*

Handicap Tour
Coop Bornholm

Kom og vær med til denne dag, for mennesker med handicap, i Bornholms dejlige efterår. Handicap Tour Coop Bornholm er Danmarks største motionscykelløb. Der lagt op til en god blanding af motion, go' musik, sjov og samvær. Det er en dag, hvor humøret er i top. Med håb om vi ses i september
HilsenTourudvalget Erhvervsgruppe Øst & Coop Bornholm

Super
Brugsen

Kvickly

Dagli'
Brugsen

Lokal
Brugsen

Gælder ikke Faksa i Nexø

Ørnehøj er et bo- og
uddannelses tilbud til
unge med særlige behov

MATHIAS ER 19 ÅR
HAN HAR SAMLET ÆBLER I HAVEN
MED SIN KONTAKTPERSON MARTIN.
NU VIL KØKKEN-HOLDET LAVE
ÆBLETÆRTE TIL ØRNEHØJS ELEVER

RING PÅ 5531 2500
ELLER LÆS MERE PÅ
ØRNEHOJ.DK

AF ANNI SØRENSEN, LANDSFORMAND FOR LEV ■

LEV

– en organisation i bevægelse

Jeg er stolt og over at være formand for en så vigtig organisation som LEV, en organisation, som tør være i bevægelse, og som har modet og viljen til at forny og udvikle sig.

Som en moderne interesseorganisation, er vi nødt til hele tiden at spørge os selv: Gør vi det rigtige, prioriterer vi rigtigt, har vi organiseret os bedst muligt, hvorledes styrker vi vores synlighed, indflydelse og kommunikation, og hvordan skal vi håndtere fremtidens udfordringer? Derfor har vi sat gang i et større serviceeftersyn og udviklingsarbejde af LEV. Det skyldes et stærkt ønske om, at vi vil blive en endnu mere moderne, demokratisk, indflydelsesrig og attraktiv organisation, og vi vil gøre det, der er nødvendigt for at styrke udvikling og indflydelse.

Udviklingsarbejdet har nu været i gang gennem et halvt år, og vi har diskuteret mange aspekter ved vores organisation. Mange mennesker både blandt de frivillige og i sekretariatet har bidraget i arbejdet, og processerne har allerede medført forandringer "blot" ved at være

i gang. Vi er blevet skarpere på prioriteringer, vi har turdet tale om "blinde pletter", strukturer og arbejdsgange, som ikke længere er effektive eller "nok" demokratiske. Vi er allerede blevet bedre ved at stille spørgsmål til os selv, om det vi gør – og det, vi tror, vi gør.

Arbejdet har foregået på alle niveauer i organisationen: Kredse, regionsmøder, udvalgsarbejder, kredscamps, i sekretariat, Hovedbestyrelse, Forretningsudvalg m.m., og dette er helt centralt, hvis vi skal lykkes med vores formål: Nemlig at alle er nødvendige for at sikre medejerskab og ansvar, hvis udvikling og forandringer skal være meningsfulde og varige.

Processerne er præget af åbenhed og nysgerrighed, og selvom vi selvfølgelig ikke er enige på alle centrale områder, har vi formået at være meget åbne, nysgerrige og inviterende i vores arbejde.

Vi har udvalgt nogle områder, som vi arbejder videre med nu via nye udvalg og arbejdsgrupper: Vi nedsætter et udvalg, som skal konkretisere LEVs

Grundfortælling og Kommunikation, et andet udvalg skal komme med forslag til LEVs demokratiske organer, og en tredje arbejdsgruppe arbejder videre med, hvorledes vi bliver bedre til at dele viden og erfaringer på tværs af organisationen, får oprettet Vidensbank m.m.

Senere i år igangsætter vi udvalgsarbejder i forhold til det lokale arbejde, vores rådgivning, medlemmer m.m.

Det er et omfattende udviklingsarbejde, og det handler om at finde en balance mellem at opretholde den gode energi og engagement og samtidig give den fornødne tid til at undersøge og reflektere og inddrage alle niveauer i LEV.

Det ER en spændende tid for LEV, det er udfordrende, men det er nødvendigt for at bevare LEVs indflydelse og betydning.

Vi vil være "En organisation i bevægelse".

Special Olympics Idrætsfestival er et breddeidrætsarrangement for alle personer over 16 år med generelle indlæringsproblemer eller udviklingshandicap.

1.000 atleter fyrede til Special

***På og uden for
Helsingørs sportsbaner
fik de rekordmange
deltagere på Parasport
Danmarks idrætsfestival
for personer med
udviklingshandicap
en stor oplevelse i
sportens tegn***

Hvem var det,
der kæmped' bedst?
Det var os, men vi
fik tæsk!

- Hvem var det, der kæmped' bedst?
Det var os, men vi fik tæsk!

Selvom resultatlisten efter lørdagens håndboldturnering i Helsingør viser flest nederlag for Frederikshavn FI's hårdt kæmpende spillere, leveres holdets kampråb med masser af entusiasme efter dagens tredje tabte kamp. Den lille trup, der er med på idrætsfestivalen for første gang, lever til fulde op til Special Olympics-mottoet "Let me win, but if I cannot win, let me be brave in the attempt".

- Vi har fightet 100 procent. Inden vi går på banen, siger vi "Hvad skal de ha' Tæsk!". Men selvom vi taber, er vi i godt humør, fordi vi ved, at vi har gjort vores bedste, forklarer FFI's Peter Larsen, mens han tørrer sveden af brillerne.

Og selvom det ikke bliver til håndboldguld i Helsingør, har han og holdkammeraterne haft en fest.

- Det er en ny og spændende oplevelse, og det er stort at deltage for os alle sammen. Vi har mødt en masse nye mennesker, som vi ikke har mødt før, og det er

den af Olympics

Både åbnings- og afslutningsceremonien blev afholdt i storslåede rammer på Kulturhavnen i Helsingør. Det er første gang i idrætsfestivalens historie, at ceremonierne har været afholdt under åben himmel i det offentlige rum, og det tiltrak mange nysgerrige turister og interesserede lokale. Det er samtidig helt symptomatisk for Helsingørs værtskab, der har formået at engagere mange lokale virksomheder, idrætsforeninger og frivillige i Special Olympics.

imponerende at mærke livsglæden her. Jeg havde svært ved at forestille mig, hvad det egentlig var, vi skulle til, men til indmarchen i går gik det op for mig, at det var stort. Vi smitter hinanden med sådan en feststemning, og det er altså ubeskriveligt fedt, siger Peter Larsen.

DEN FULDE PAKKE

Mange hold tager til Special Olympics Idrætsfestival med et mål om at hente guld og hæder. Enkelte er bedøvende ligeglade med medaljer og kommer primært for fællesskab og fest. Men de fleste hold og institutioner er med, fordi festivalen favner lidt – eller en del – af det hele.

Special Olympics-klassifikationssystemet betyder, at der er rigeligt med medaljer og præmiebånd. Faktisk er der ingen, der vender tomhændede hjem – med mindre de ønsker det. Og der er festlige, sociale arrangementer alle tre dage, som betyder, at det praktisk talt er umuligt ikke at falde i snak eller dans med et nyt bekendtskab.

- Idrætsfestivalen skal være noget for alle, og vores vigtigste opgave er, at deltagerne tager hjem med en succesop-

levelse i bagagen og endnu mere lyst til at dyrke idrætten og det fællesskab, der er omkring sporten. Vi har at gøre med en målgruppe, der kan nyde utrolig stor gavn af at gå til sport, og derfor handler Special Olympics i høj grad om at putte aktiviteterne ind i nogle rammer, der appellerer bredt, siger Anette Svejstrup, der er breddekonsulent og festivalansvarlig i Parasport Danmark.

VENDER TILBAGE

Siden den første Special Olympics Idrætsfestival i Esbjerg i 2006 har antallet af deltagere været i konstant vækst, og i Helsingør blev tallet firecifret for første gang. Blandt de 1.000 deltagere har flere været med fra begyndelsen.

- Et af højdepunkterne for mig er gensynsglæden på tværs af hold, institutioner og i nogle tilfælde landegrænser. Der er rigtig mange deltagere, der kun ser hinanden hvert andet år til festivalen, men oplevelserne fra sidst har de ikke glemt. At festivalen bliver ved med at vokse i omfang skyldes i høj grad, at det er blevet en tradition for mange at deltage, samtidig med at der generelt er kommet mere fokus på idræt for personer med udviklingshandicap, siger

Anette Svejstrup.

Blandt de tilbagevendende deltagere er 23-årige Mohamed Hersi fra Frederiksberg IF, der i år deltog på festivalen for tredje gang. Mellemdistanceløberen, der deltog ved de Paralympiske Lege i Rio 2016 og til daglig dyrker sin sport på eliteniveau, kommer først og fremmest for fællesskabet og festen.

- Det har været super hyggeligt, og festen var endnu bedre end sidst i Holstebro. Det har været kanon dejligt at være sammen med vennerne og bare have det sjovt, siger Mohamed Hersi, der dog også vandt festivalguld på 400m og 800m løb.

Han retter nu fokus på sommerens EM i para-atletik i Berlin, men er ikke i tvivl om, at han også er med, når Special Olympics Idrætsfestival vender tilbage i 2020 i Frederikshavn Kommune.

- Selvfølgelig! Så skal vi have en kæmpe fest sammen igen, siger Mohamed Hersi.

For at sikre fair og lige konkurrence mellem festivaldeltagerne, lægger de fleste idrætter ud med divisionsløb eller -stævner. I svømning bliver deltagerne for eksempel inddelt i finaleheat efter de tider, de har opnået i deres indledende heat. Hvis de svømmer betydeligt hurtigere i finalerne, kan de blive diskvalificeret. I enkelte idrætter inddeles deltagerne på forhånd i divisioner eller rækker på baggrund af oplysninger, de har givet i forbindelse med tilmeldingen.

Let me win,
but if I cannot win,
let me be brave in
the attempt

Kort om Special Olympics Idrætsfestival 2018

- Det var den 7. udgave af Parasport Danmarks festival, der er den største sportsbegivenhed i Danmark for idrætsudøvere med udviklingshandicap.
- Idrætsfestivalen var arrangeret af Parasport Danmark, Helsingør Kommune og idrætsforeningen Klub Liv og Motion.
- 1.000 atleter, 300 trænere og hjælpere samt 200 frivillige gjorde festivalen til den største til dato.
- Der var 12 idrætter på programmet: Atletik, badminton, boccia, bowling, fodbold, floorball, golf, gymnastik, hockey, håndbold, ridning, svømning.
- Ved siden af idrætterne blev alle deltagere tilbudt et gratis sundhedstjek på "Healthy Athletes", der på grund af støtte fra Lions Danmark var mere omfattende og målrettet end nogensinde. Her var der blandt andet mulighed for at få tjekket tænderne, øjnene, fysikken og fedtprocenten – og for at få gode råd, motivation og et par spritnye briller eller solbriller med på vejen.

Frederikshavn bliver i 2020 den 8. vært for Special Olympics Idrætsfestival. Borgmester Birgit S. Hansen var mødt op i Helsingør til afslutningsceremonien for formelt at få overdraget værtstjansen og Special Olympics-fanen, og hun glæder sig til opgaven. - Vi elsker at få gæster, og vi vil give alle, der kommer til Special Olympics Idrætsfestival 2020, en oplevelse af, at i Frederikshavn dyrker vi ikke kun sport med et smil. Vi modtager også vores gæster med et smil. Alle deltagere, ledsagere og frivillige får en oplevelse for livet i Frederikshavn, siger hun.

Ridning er en disciplin, der kræver god kemi mellem ryttere og heste. I den konkurrence starter for alvor, får deltagerne, der låner heste i den lokale klub, derfor mulighed for at finde en makker, der passer godt til dem.

FÅ ET GODT
TILBUD PÅ
danhostel.dk
/grupper

Ophold til grupper med særlige behov

Vores værter står klar til at tage imod jer

Særlige behov af social, faglig, fysisk eller psykisk karakter.

Har I særlige behov, allergier eller ønsker, så hører vi gerne fra jer og tilpasser med glæde både ophold og menu, så den falder i netop jeres smag.

Vi er meget fleksible og vi arrangerer opholdet efter jeres ønsker.

Vi tilbyder moderne og professionelle ophold med gode senge og store familieværelser - de fleste med WiFi, eget bad og toilet på værelset og gratis parkering.

Prøv et gruppeophold på et af vores Danhostels og nyd den uformelle stemning, det gode personlige værtskab, vores rummelige værelser og den gode pris.

Send en forespørgsel på danhostel.dk/grupper

DANHOSTEL FAKTA

- WiFi på værelserne
- Hjælpsomme værter med stort lokalkendskab
- Morgenmaden er altid inkluderet
- Mulighed for tilkøb af anden forplejning
- Store rummelige værelser
- Gode fællesrum og grupperum til fagligt og socialt samvær
- Mulighed for fritidsaktiviteter (konkurrencer, teambuilding m.m.)

 DANHOSTEL.DK

Store udfordringer med eksempelvis implementering af Handicapkonventionen, ideer til nye samarbejdsprojekter og socialt samvær – der var masser af det hele på årets kongres og generalforsamling i Inclusion International

LEV's landsformand Anni Sørensen i midten under en debat.

LEV til international kongres

LEV har en lang tradition for at deltage i det internationale samarbejde, der er vedrørende mennesker med udviklingshæmning. I slutningen af maj og starten af juni var LEV da også repræsenteret, da Inclusion International, den internationale organisation for mennesker med udviklingshæmning og deres familier, holdt kongres og generalforsamling i Birmingham i England.

Denne type arrangement er en chance for at mødes med andre organisationer, som arbejder med mennesker med udviklingshæmning over hele verden. Der diskuteres og erfaringsudveksles i stor stil. Og for LEV's landsformand, Anni Sørensen, der prøvede det for første gang, var det både en stor oplevelse, men også meget givende.

- Det var meget inspirerende at mødes med så mange forskellige organisationer og mennesker, som – på tværs af forskellige forudsætninger og ressourcer – alle arbejder for at forbedre forholdene for mennesker med udviklingshæmning og deres familier i hele verden. Det var spændende at høre, hvor meget arbejdet for inklusion og retten til den nødvendige støtte betyder på tværs af landegrænser. I Danmark er vi kommet rigtigt langt på mange områder, men vi kan også lære meget af de andre lande, som på nogle områder er langt foran os. Samtidig var kongressen i Birmingham

en anledning til at mødes med LEV's samarbejdspartnere fra de lande, hvor LEV har udviklingsprojekter.

- Vi mødtes med mange af vores nuværende og eventuelle samarbejdspartnere i Inclusion Africa, i Nepal, i Myanmar mm. LEV er naturligvis engageret i gode udviklingsprojekter, og vi vil fremover styrke dette arbejde endnu mere, fortæller Anni Sørensen. Derfor var det meget berigende at mødes med centrale samarbejdspartnere og udvikle ideer til nye samarbejdsprojekter.

FRA FOSTERDIAGNOSTIK TIL KLAPJOB

Kongressen havde et bredt program under overskriften Learn, Inspire, Lead (Læs, Inspirere, Vis vejen). Og LEV's deltagere, Anni Sørensen og administrerende direktør Torben Wind, deltog begge med flere oplæg.

Anni holdt et oplæg om fosterdiagnostik, hvor hun fortalte om den danske udvikling, der i de seneste 10-15 år har haft en meget videnskabelig tilgang til emnet, og hvor der er arbejdet intensivt med at finde og bruge metoder, som kan afsløre eventuelle handicap i fostre. Det har blandt andet betydet, at mennesker med Downs syndrom reelt er ved at blive udryddet i Danmark. De etiske dilemmaer ved den tilgang er mange og fyldte meget i oplægget og de efterfølgende

diskussioner, som også handlede om aktiv dødsbistand.

Torben Wind holdt et oplæg om Klapjob, LEV's indsats for at skaffe mennesker med kognitive handicap i støttet beskæftigelse, samt et oplæg om Handicapkonventionens betydning for det handicappolitiske arbejde gennem de seneste ti år: Hvad er lykkedes? Og hvor er der tilbageskridt? Torben fortalte om udviklingen i Danmark, hvor vi desværre ser tilbageskridt for vores målgruppe indenfor mange områder – på trods af Handicapkonventionen.

Om Inclusion og kongressen

Inclusion International har i over 50 år arbejdet for at fremme rettighederne for mennesker med udviklingshæmning verden over. Over 200 lokale organisationer (herunder LEV) i 71 lande er medlem af Inclusion International.

Du kan læse mere om kongressen på worldcongress2018.com og om Inclusion International på inclusion-international.org.

Over hele landet gør frivillige i LEV en forskel for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende. Nogle kæmper en politisk kamp for at forbedre livsvilkårene, nogle hjælper familier i svære livssituationer, nogle skaber glæde som besøgsven eller yder en indsats ved at stable sommerfesten på benene. Men hvad driver LEVs frivillige? Og hvorfor er de aktive i netop LEV?

LEV Bladet bringer i hele 2018 en række portrætter, som sætter ansigt på frivilligheden i LEV. I hvert blad fortæller en ny frivillig om sin rolle i LEV og motivationen bag.

AF CAMILLA OVERGÅRD NIELSEN, ORGANISATIONSKONSULENT I LEV ■ FOTO: HANS JUHL

MØD EN FRIVILLIG

Anna Marie Brixtofte, mediator i LEVs samtalegrupper for voksne søskende

Anna Marie Brixtofte er frivillig mediator i LEVs samtalegrupper for voksne søskende til udviklingshæmmede. Anna Marie faciliterer samtalerne og skaber rum for ærlige snakke om de erfaringer, tanker og bekymringer, der kan følge med at have en udviklingshæmmede bror eller søster.

HVAD GÅR DIT FRIVILLIGE ARBEJDE I LEV UD PÅ?

- Jeg arbejder som mediator i LEVs samtalegrupper for voksne søskende i henholdsvis Østsjælland og Østjylland. Flere har gennem årene efterspurgt et forum for søskende til udviklingshæmmede, fordi de har manglet et sted at tale om de udfordringer – det livsvilkår – der kan være forbundet med at have en udviklingshæmmede søskende. Vi har måske naturligt en tendens til at fokusere på forældrene, som får et barn med udviklingshæmning, men en familie er jo en dynamisk enhed, og der indgår søskende som en del af den enhed, og de bliver selvfølgelig påvirkede af det

forhold at have søskende med udviklingshæmning.

- Det er mennesker, som virkelig tænker over tingene, der er med i grupperne. De har gjort sig en del overvejelser over det liv, de har, og måske også det liv, de får i forbindelse med, at deres forældre engang falder væk. Jeg tror, det er vigtigt for gruppernes medlemmer, at de har et rum, hvor der er andre, der kan høre og give plads til nogle følelser og tanker, som man ikke kan lufte i hverdagen, og som andre mennesker, der ikke har oplevet at have en udviklingshæmmede søskende, slet ikke kan sætte sig ind i.

HVORDAN KOM DU I GANG MED DIT FRIVILLIGE ARBEJDE I LEV?

- Det er jo i tråd med det arbejde, jeg altid har haft. Jeg er uddannet psykolog, og lige fra jeg var helt ung, hvor jeg tilfældigt kom til at arbejde med udviklingshæmmede, blev jeg interesseret i området. Og da jeg først var indenfor feltet og begyndte at tænke på lighed og ulighed, så har jeg nærmest følt det som en forpligtelse at blive ved med at arbejde med noget, som jeg synes er vigtigt. Men mit arbejdsliv var ved at slutte, og jeg er sådan et lidt rastløst menneske, så jeg tænkte, at jeg skal altså stadig lave et eller andet for den her målgruppe og ringede så til LEV.

VIL DU OGSÅ GIVE EN FRIVILLIG HÅND?

I LEV bakker vi op om frivilligt arbejde, der understøtter LEVs formål – nemlig at forbedre livsvilkårene for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende. På www.lev.dk kan du læse om mulighederne for frivilligt arbejde i foreningen, finde LEVs aktuelle frivilligprojekter og kontaktoplysninger til LEV-kredsen i dit lokalområde.

Her blev jeg først tilknyttet LEVs bisidderkorps, og senere blev jeg så spurgt, om jeg også ville være mediator for søskendegrupperne.

HVOR LÆNGE HAR DU VÆRET FRIVILLIG?

- Jeg tror, det er seks år nu.

LAVER DU DET SAMME NU, SOM DA DU STARTEDE?

- Ja, det gør jeg. Jeg kom som sagt ikke ind i disse søskendegrupper med det samme, men det lå lige til højrebænet, at jeg skulle være med til at starte det op. Det har dog ikke kørt så stabilt, som vi kunne ønske. De mennesker, som er

en del af LEVs søskendegrupper, det er jo mennesker, som enten er i gang med et krævende studium eller har et job og jo også skal passe en kæreste eller en familie, og oveni – det har jeg oplevet fylder meget i grupperne – har de været optagede af deres forældres mange overvejelser og bekymringer og de udfordringer, som deres forældre bliver ved at have i forhold til deres søskende. Så selvom der er et behov, kan det være svært at passe ind i en travl hverdag.

HVILKEN BETYDNING HAR DET, AT DIT FRIVILLIGE ARBEJDE HANDLER OM MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING?

- Jeg synes, at arbejdet i LEV er meget vigtigt. For jeg synes jo, uden at blive alt for politisk, at vi befinder os i en tid, hvor vi taler meget om vækst og robusthed på arbejdsmarkedet, og jeg mener jo, at der altid vil være en fare for nogle glidebaner, når alt måles i tal. Men der er et gammelt ordsprog, der siger, at et samfund skal kendes på, hvordan det behandler sine svageste, og det er en forpligtelse, vi skal leve op til.

- En del udviklingshæmmede har heldigvis mulighed for at melde sig ind i for eksempel ULF og være med til at tale deres egen sag, men der er også en stor gruppe, som ikke har den mulighed. Der mener jeg, at vi har en pligt til at gøre noget, os der er inden for feltet. Mange mennesker har nok slet ikke fantasi til at forestille sig, hvor dårligt fungerende mennesker med udviklingshæmning kan være. Dem har vi en pligt til at tale for og tage os af.

HVAD BRINGER DU IND I DIT FRIVILLIGE ARBEJDE?

- Jeg kommer jo med mig selv, kan man sige. Altså, jeg har nogle holdninger til tingene og gør mig mange tanker om det samfund, vi har. Selv om vi på mange måder har et lige samfund, så er der alligevel skævheder og uligheder, og det gør jo nok, at jeg har en større opmærksomhed over for de søskende, som bokser med noget, som andre ikke rigtig er optaget af eller kan sætte sig ind i. Flere i samtalegrupperne har også sagt, at de ikke rigtig oplever at blive hørt af venner og bekendte, når de er udfordret. Men fordi mit interessefelt er udviklingshæmning, så føler de, at her er én, som faktisk interesserer sig for området og synes, det er vigtigt, og det er med til at skabe et fortroligt rum. Jeg synes, at jeg trækker på erfaringer fra mit arbejdsliv, fordi jeg jo har arbejdet inden for området i så mange år. Det der er godt ved at være mediator, det er i virkeligheden at skabe et rum, hvor de deltagende søskende kan sparre med hinanden, hvor én giver en anden en idé. Sådan at man er med til – ikke altid de store udviklinger – men alligevel at flytte nogle ting. Vi gør ofte det, vi plejer, men at blive klar over, at sådan behøver det ikke være, synes jeg er væsentligt.

HVAD GIVER DET DIG AT VÆRE FRIVILLIG I LEVS SØSKENDEGRUPPER?

- Jeg synes, at det er et vigtigt arbejde. Fordi jeg har oplevet, og det kom nok alligevel lidt bag på mig, hvor voldsomme følelser de her søskende kan sidde med. Jeg tænker flere gange på det som en gryde, der er ved at koge over, som længe har stået og piblet under låget, og så kommer det ud for fuld drøn, når vi samles. Der bliver for eksempel

sagt ting, som ville være fuldstændig forbudte i andre sammenhænge, men her har vi skabt et rum, hvor der er tillid og troen på, at jeg selvfølgelig har tavshedspligt, og at de andre i gruppen også har, så det der bliver sagt, det kommer ikke videre. Det, synes jeg, er værdifuldt at bidrage til.

KAN DU FORTÆLLE OM EN SITUATION, HVOR DU OPLEVEDE AT GØRE EN FORSKEL?

- Jeg synes ikke, at der er en enkelt situation. Jeg synes mere, det er det der med, at nogle lige pludselig har fået en ny idé eller erkendelse. At de her selvhjælpsgrupper betyder noget, fordi man der har gået og tænkt, at jeg er den eneste, der har det her mærkelige liv med min udviklingshæmmede bror eller søster, og så opleve, det er jeg jo ikke. Også fordi det er mit indtryk, efter vi har været sammen, at så har de lavet en Facebookgruppe og snakket videre om tingene. Det er vigtigt, at have nogle fællesskaber, hvor man føler sig hørt. Og det tror jeg faktisk, nogle af dem har fået.

HAR DU ET GODT RÅD TIL ANDRE FRIVILLIGE ELLER PERSONER, SOM OVERVEJER AT BLIVE FRIVILLIGE I LEV?

- Altså, det gode ved at være frivillig, det er nok den fornemmelse af, at det er frit, og at du selv vælger det. Fordi ligegyldigt hvor frit et job, du har haft i dit arbejdsliv, så er der bare nogle gange nogle arbejdsopgaver, hvor man siger "åhh". Men som frivillig har jeg selv valgt det og går ind i det 100 procent. Frihed er en stor værdi både for en pensionist som mig, men sikkert også for andre, som brænder for at lave noget andet, end det de gør i deres hverdag. Frihed til at have en niche, hvor man siger, at det her, det er en sag, jeg brænder for, så det gør jeg! Frivillighed kan jo være noget underligt noget, fordi man kan føle, at man står overfor en opgave. Samtidig så synes jeg, at når man så er i gang med opgaven eller færdig med den, så opleves det som en kæmpe gave. Jeg har været der for nogle andre, som har haft gavn af min tilstedeværelse.

Samtalegrupper for søskende

Landsforeningen LEVs tilbud om samtalegrupper for voksne søskende findes i Østjylland og Østsjælland. Samtalegruppen giver voksne søskende mulighed for at dele tanker, erfaringer, bekymringer og handlemuligheder i forhold til at have en bror eller søster med udviklingshæmning – alt i et uformelt og fortroligt forum med professionel facilitering af en psykolog, men der vil ikke være tale om psykologsamtaler eller behandling.

På møderne kan eksempelvis drøftes betydningen af have en bror/søster med udviklingshæmning, opvækst, og hvordan man ser sig selv som søskende, når ens forældre ikke længere kan tage sig af bror/søster med handicap.

Tilbuddet er gratis. Eneste krav til deltagerne er at være søskende til en person med udviklingshæmning. Begge grupper optager løbende nye deltagere.

Spørgsmål og tilmelding kan rettes til Sonja Pelle Nielsen i LEVs sekretariat på 3635 9696 eller spn@lev.dk.

NÆRVÆR

TRYGHED

AKTIVITET

Birkegården er et lille, overskueligt aktivitets og samværstilbud for udviklingshæmmede over 18 år. Vi har plads til 29 brugere. Rammerne er en herskabsvilla med højt til loftet og store, lyse rum. Haven bruges året rundt - om vinteren som stedet hvor vi hver dag tænder bål og får frisk luft.

Vore brugere har til fælles, at de har behov for ro og nærvær for at trives. De har ofte en fortid på store aktivitets- og dagtilbud, og nogle har andre udfordringer end deres udviklingshandicap.

Vores tilgang er neuropædagogisk, og vi oplever, at brugerne falder til ro og bliver gladere. Når rammerne og hverdagen er overskuelig, løsner eventuelle konflikter op, og lysten vokser til at indgå i fællesskaber og aktiviteter.

Birkegården har fungeret som aktivitetstilbud i 60 år. Både i hverdagen, og når vi holder fest og tager på udflugter og rejser, har vi fokus på, at den enkelte skal mærke livsglæde og føle sig tryk.

Aktivitetssentret Birkegården, Tranegårdsvej 73, 2900 Hellerup. Tlf. 3962 4117

En rejseforsikring dækker ikke risikoen for kæmpe ekstraregninger ved tilkøbt socialpædagogisk ledsagelse ved et ferieophold i udlandet. Bliver du alvorligt syg eller kommer til skade under en udlandsferie, kan det derfor blive en rigtig dyr omgang. LEVs landsformand opfordrer børne- og socialministeren til at finde en løsning, der skaber tryghed

Farlig ferie

Du må 'ta chancen', hvis du planlægger en ferie i udlandet med tilkøbt socialpædagogisk ledsagelse. Det må være den korte konklusion oven på en række svar fra børne- og socialminister Mai Mercado om forholdene, når man medtager tilkøbt ledsagelse i udlandet.

Hvis du bliver syg under rejsen og må forlænge opholdet med for eksempel 14 dage på grund af en hospitalsindlæggelse, ja, så står du selv med ekstraregningen til personalets løn. Din rejseforsikring dækker ikke, og botilbudet er heller ikke forpligtet til at gøre det, mener børne- og socialministeren. Der er nemlig ikke hjemmel i Tilkøbsloven, som trådte i kraft ved årsskiftet, til at kommunen eller botilbudet kan afholde udgifterne, forklarer Mai Mercado i svaret:

"Der er ikke hjemmel i lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie for kommunen eller borgerens døgntilbud til at afholde ekstraudgifter til personalets løn m.v. i det tilfælde, hvor rejsen trækker ud som følge af borgerens sygdom eller indlæggelse. Borgeren vil således selv skulle afholde sådanne ekstra udgifter, medmindre borgeren har tegnet en privat rejseforsikring, der yder forsikringsdækning i sådanne situationer. Det vil bero på en konkret fortolkning af en eventuel forsikringsaftale, hvorvidt der er forsikringsdækning."

PERSONALETS LØN IKKE DÆKKET AF FORSIKRING

Kommune og botilbud kan altså ikke dække ekstraudgifterne, men man kan ifølge ministeren håbe på, at ens private rejseforsikring dækker, hvis uheldet skulle være ude. Det er der imidlertid ikke meget, som tyder på, at en almindelig rejseforsikring vil gøre. LEV har spurgt i brancheforeningen Forsikring og Pension og hos det mest specialiserede rejseforsikringselskab, Europæiske, og her er svaret bekvæmligt.

En del almindelige rejseforsikringer vil formentlig dække de tilkøbte ledsageres opholds- og rejseudgifter i forbindelse med en eventuel indlæggelse. Her er princippet det samme som ved andre ledsagere, for eksempel ægtefælle eller anden familie, som er med på rejsen.

Men hverken Forsikring og Pension eller Europæiske mener, at en rejseforsikring vil dække det tilkøbte personales løn i forbindelse med en forlængelse af rejsen. Muligheden for at tegne en særlig forsikring, der dækker personalets løn i sådanne situationer, kan naturligvis aldrig udelukkes, men ifølge Europæiske vil det blive endog meget dyrt, da man har svært ved at vurdere risikoen i forbindelse med en sådan forsikring.

INGEN ØVRE BELØBSGRÆNSE

I det spørgsmål, som børne- og socialminister Mai Mercado blev stillet, spørges der også til, om der er en øvre grænse (beløbs- eller tidsmæssigt) for borgerens afholdelse af ekstraudgifter til tilkøbt ledsagelse i forbindelse med for eksempel en indlæggelse i udlandet under en ferierejse. Det undlader ministeren at svare direkte på, og derfor må man formode, at en sådan grænse ikke eksisterer.

Dermed befinder mennesker med udviklingshæmning, som tilkøber socialpædagogisk ledsagelse under en udlandsferie, sig i en sårbar og risikofyldt situation. Måske er det lykkedes at skrabe de 10 eller 15.000 kroner sammen til ferieleadsagelsen til Mallorca, men hvis uheldet er ude under ferien, kan regningen nemt blive langt mere end fordoblet. Og du har reelt ingen mulighed for at forsikre dig mod denne situation.

Man kan ikke udelukke, at botilbudets forsikring vil kunne dække i tilfælde af borgerens indlæggelse under en udlandsferie. Men det er højest usikkert, og ligesom med borgerens egen rejseforsikring vil der formentlig skulle tilføjes nogle særlige vilkår (og dermed pris) i forsikringen.

DET OFFENTLIGE MÅ TRÆDE TIL

LEVs landsformand, Anni Sørensen, mener, det er en problematisk situation, som mennesker med udviklingshæmning er sat i.

- I LEV har vi været skeptiske over for tilkøbsloven fra starten. Men nu er den her, og så må det foregå på betryggende vilkår for borgerne. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, at tilkøbsloven sætter folk i en situation, hvor de kan ende med at blive helt ruinerede, hvis uheldet skulle være ude i forbindelse med en tur til Mallorca eller tilsvarende.

- Jeg opfordrer børne- og socialministeren – og de partier, som var bag aftalen om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse – til at finde en løsning, som skaber tryghed for mennesker, der i god tro har tilkøbt ledsagelse, men ender med kæmperegninger for at få den nødvendige støtte under en hospitalsindlæggelse i udlandet. Det må være det offentliges ansvar at dække i sådanne tilfælde, siger Anni Sørensen.

Tilkøbsloven

Tilkøbsloven trådte i kraft 1. januar 2018. Loven gør det lovligt for botilbud for mennesker med handicap at sælge socialpædagogisk ledsagelse til sine beboere. LEV var modstandere af tilkøbsloven – først og fremmest fordi tilkøbsmuligheden risikerer at undergrave kommunernes forpligtelse til at yde den nødvendige ledsagelse. Dermed bliver der ikke tale om tilkøb, men reelt om brugerbetaling, hvilket især vil ramme unge med udviklingshæmning, som sjældent har luft i det månedlige rådighedsbeløb. Du kan læse mere om tilkøbsloven på lev.dk. Her finder du blandt andet en gennemgang af en række forhold, som du skal være særligt opmærksom på, hvis du ønsker at tilkøbe socialpædagogisk ledsagelse i forbindelse med en ferie.

På lev.dk kan du også hjælpe LEV med at holde øje med, hvordan det går med tilkøbsloven i praksis. Hvad er prisen? Har kommunen ydet ledsagelse til ferie, inden der er tilkøbt ledsagelse? Osv. Den viden er vigtig for LEV.

SOLHJORTEN
Specialskole for udviklingshæmmede

TRIVSEL LÆRDOM UDVIKLING

SOLHJORTEN ER ET UNDERVISNINGSTILBUD
TIL UDVIKLINGSHÆMMEDE BØRN OG UNGE,
HVOR DER UNDERVISES UD FRA RUDOLF
STEINERS PÆDAGOGIK

UNDERVISNINGSFORLØBET TILRETTELÆGGES,
SÅ ALLE TRE DELE AF MENNESKET I LØBET
AF DAGEN FÅR TILSTRÆKKELEG NÆRING OG
DERMED BRINGES I EN SUND OG HARMONISK
BALANCE.

Kålundsvej 24
3520 Farum

Tlf: 4495 4650
CVR.nr. 2635900

post@solhjorten.dk
www.solhjorten.dk

En udviklende arbejdsplads med plads til den enkelte

Gentofte Håndarbejdsværksted er et selvejende
produktionsværksted og dagtilbud for borgere med
varigt nedsatte fysiske og psykiske funktionsevner.
Vi er stolte af at både være et rart sted at være og
vores flotte produktioner.

Vi kan tilbyde arbejde i fem værksteder:

- Tekstil og design
- Medie
- Køkken
- Bogbinderi
- Projektværksted

Læs mere på www.ghv.dk

GENTOFTE
HÅNDARBEJDSVÆRKSTED

Morten t.h. med sin ven Peter.

Foto: Scarpix

En ÆGTE kendis er død

Morten Jensen blev kendt over alt gennem TV-programmerne om Morten og Peter. I starten af maj døde han 41 år gammel og efterlod sig blandt andre – og da ikke mindst – Peter.

De to 14-årige drenge gjorde sig i 1991 mere end almindeligt bemærkede i programmerne 'Er jeg da helt gak, mor?', der blev sendt på TV2. Journalisten Nick Horup opdagede helt tilfældigt drengene i en svømmehal i Ringsted.

Og var det nu helt tilfældigt? Nej, for det var vanskeligt ikke at bemærke de to kvikke fyre selv på lang afstand.

Horup og fotografen, der var med, havde fået en god idé næsten forærende. Programmerne blev uhyre populære, fordi drengene havde stor humor og rammende 'italesættelse' af hverdagens gode oplevelser og fortrædeligheder.

Nick Horup var sportsjournalist, og da Morten og Peter også var sportsglade – for ikke at tale om glødende fodbold-

fans – kom mange udsendelser til at tage det udgangspunkt; hvis de da ikke lige drejede sig om Mortens anden passion, musik. Som 26-årige blev de sendt til de Olympiske Lege for udviklingshæmmede i Dublin i 2003.

"Det var mit højeste ønske at komme til Dublin, faktisk. Jeg har aldrig været i Dublin før", udtalte Morten ifølge Esben Christensen fra TV2/Nyheder. På spørgsmålet om Dublin var, som han troede, svarede Morten 'ja'. Og angående hvordan det var at sidde med headset på og kommentere lød hans svar: "Ah, det har jeg prøvet før".

I egenskab af TV-personligheder kom Morten og Peter usædvanlige steder hen, og snoede dér stribevis af kendisser om lillefingeren. De to drenge, ynglinge og siden voksne mænd var ægte kendisser. Der var ikke megen tvivl om hvem af aktørerne, der havde mest glæde af at sole sig i de andres stjerneglans.

Da Botilbuddet Klub Svanen i Ringsted oplyste på Facebook, at Morten var død

41 år gammel efter længere tids op- og nedture med sygdom, udtalte LEVs landsformand Anni Sørensen: - Udsendelserne har betydet meget for mennesker med udviklingshæmning, idet de har givet et fantastisk indblik i 'vores verden'. Et indblik og forståelse, der er enestående og positiv. Morten har med sin personlighed, sin humor og stædighed, med sin politiske interesse og dybe venskaber vist 'danskerne', at et liv med udviklingshæmning kan være et godt liv, et liv fyldt med glæder, sorger og venskaber - præcis som alle andres liv. Morten har – sammen med Peter, som vi heldigvis har endnu – været en værdig og betydende ambassadør for mennesker med udviklingshæmning.

LE

Kilde: Esben Christensen/nyheder.tv2

JYSK støtter handicapidrætten i dit lokalområde

JYSK.dk

Tegn en Storebælt Handicap-aftale og få rabat!

Du får 20 % handicap-rabat på hver tur over Storebæltsbroen og yderligere 5 % BroBizz-rabat.

Kør gennem BroBizz-banen. Prisen trækkes automatisk via din BroBizz®.

Læs mere på storebaelt.dk

Storebælt
Sund ≈ Bælt

Højskolen i Krummerup Specialskole med 25 års erfaring

Højskolen i Krummerup er en specialskole for udviklingshæmmede unge. Hos os er der plads til forskellighed, faglig fordybelse og læring der giver livsduelighed. Kom og besøg os - vi vil glæde os til at se dig. Læs mere på krummerup.dk

Højskolen i Krummerup
Socialpædagogisk Center
Næstved Kommune
krummerup.dk

Haldagermaglevej 6
4250 Fuglebjerg
telefon 5588 2360
Krummerup@naestved.dk

AF LARS GJERMANDSEN, FORMAND FOR ULF, OG RIKKE G. SØRENSEN, FORMAND FOR ULF-UNGDOM ■

Udviklingshæmmedes Landsforbund har lavet et borgerforslag, der sætter et loft over, hvor lang tid et ressourceforløb kan vare

Vi vil ikke leve et liv på standby

Mon regeringen og kommunerne egentlig ved, hvordan det er at være i ressourceforløb? Mon de ved, hvor opslidende en proces det kan være? Mon de ved, hvordan det er konstant at blive presset til sit yderste – og over grænsen – så man absolut intet overskud har til at være social og skabe sig et voksenliv på egne ben? Mon de ved, hvordan det føles, når man får stillet en deadline i udsigt, men bliver forlænget igen og igen og igen?

Vi i ULF - Udviklingshæmmedes Landsforbund – har valgt at lave et borgerforslag til Folketinget, der går ud på, at vi gerne vil have loft over udredningen. Som det er i dag, kan ressourceforløbene blive forlænget igen og igen. Vi i ULF har oplevet, at nogle af vores medlemmer har brugt ti år af deres ungdom på at være i udredning på grund af kommunen. Og det, synes vi, bestemt

ikke er okay. Det skaber stor utryghed i deres hverdag, og det gør, at de ikke har overskud i deres hverdag til at skabe det liv, de ønsker. For eksempel har de ikke overskud til at være sammen med veninder, venner og kæreste eller bare deres familie. Kommunen sætter så høje forventninger til en, at man ikke kan leve op til det, og så får man følelsen af, at man ikke dur til noget.

Og det er ikke kun udviklingshæmmede, der er ramt af dette

her, men også mange andre, som har et andet handicap. Og dem, der er kommet ud for en arbejdsulykke eller ramt af kronisk sygdom og lignende.

Det er skræmmende at tænke på, at kommunen i dag har lov til at beholde folk i udredning til de er 39 år - og så dagen efter, når de bliver 40 år, kan de få deres førtidspen-

sion i fødselsdagsgave. Det synes vi i ULF ikke er okay og rimeligt. Ressourceforløbene burde være tidsbegrænsede, vi foreslår fem år, så man har mulighed for at skabe sig et liv og ikke bare leve livet på "standby". Så man har mulighed for at komme ud og reelt være en del af det samfund, som man burde være en del af.

Så vi vil gerne opfordre alle til at gå ind og støtte vores borgerforslag. Så mennesker i Danmark ikke bliver ved med at blive kørt rundt i dette system, men at de kan få lov til at leve det liv, de ønsker, ligesom alle andre mennesker i Danmark. Man kan støtte op om vores borgerforslag her: www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-01084

Landsforeningen
LEV Kontakten
Regionalt opdelt

7000 - 7990

PANBO

Panbo A/S

Gl. Kolding Landevej 62 - 7100 Vejle
Tlf. 75 86 30 80 - Fax 75 86 32 32

www.panbo.dk

1000 - 2990

VIND
præmie for over
650.000
kroner

25
ÅRS JUBILÆUM

NBC Nyker BilCenter
Pluggegårdsvej 11 • 3700 Rønne
Tlf. 5696 3422 • nbc-bornholm.dk

AutoMester
Bedre kørende

SØBOGAARD

Voldsgårdvej 36 • 7400 Herning • Tlf. 57 52 60 60

h&m

Malerfirmaet hansen & mortensen A/S
Orionvej 16 • 7430 Ikast

Ikast 97 15 27 60 • Telefax 97 15 54 64

e-mail: post@maler-hm.dk
www.maler-hm.dk

3000 - 3670

Entreprenør

Peer Larsen

Kulhusvej 200
3630 Jægerspris
Tlf. 20 33 6518

Bo- og dagtilbuddet Røbo

- støtter LEV

KB KAJ BECH as
Murer- og Entreprenørfirma

Mads Bjerresvej 7 • 7500 Holstebro
Tlf. 96 10 44 00 • www.kajbech.dk

4000 - 4990

MARJATTA

Tilbud til mennesker med udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning: Skolehjem, ungdomsuddannelse, vokscentre og værksteder

Strandvejen 15 • 4733 Tappernøje • Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk • www.marjatta.dk

WESTERGAARD
STEN OG BILLEDHUGGERI

- Stort udvalg i smukke og spændende naturstene
- Fagfolk igennem 3 generationer
- Rimelige priser
- Frit leveret over hele landet

Bredgade 40 • 7600 Struer
Tlf. 97 85 06 73

3700 - 3790

Agremøllens
Antik & Genbrug

KØB & SALG

Dødsboer købes
Tlf. 56 96 31 20
Pluggegårdsvej 7, Nyker
Åbent 13.00-17.00
Mandag og tirsdag lukket

Erik's
EjendomsSERVICE

Paradisvej 57 • 3730 Nexø
Tlf.: 25 40 44 32 • holberg@olesen.mail.dk
www.eriksejendomsservice.dk

6000 - 6990

RACO **G.S.E.**

RACO A/S

Overgade 4 • 6670 Holsted
Tlf. 69 10 66 80 • www.raco.dk

8000 8990

kvadrat

Kvadrat A/S
Lundbergsvej 10 • 8400 Ebeltoft • Danmark
T +45 8953 1866 • F +45 8953 1800
kvadrat@kvadrat.dk • www.kvadrat.dk

9000 - 9990

Teglvangenget 54 Als
9560 Hadsund
Tlf. 98 58 18 58
www.hvem-kan.dk

Den selvejende institution
HVEM • KAN
Voksen-socialt opholdssted

Det skrev vi...
for **21** år siden

Special Olympics – Nu eller aldrig

Der har igennem det sidste år kørt en debat mellem DHIF og LEV om, hvordan idrætsudøvere, der er udviklingshæmmede, også sikres muligheden for at deltage i den internationale idrætsverden. Diskussionen har været præget af mange barrierer og meget få konkrete løsningsforslag – ikke fordi der ikke er løsninger, men fordi viljen til løsninger har været gemt langt væk.

I bund og grund handler det om retten til at deltage i idrætsbegivenheder som handicap OL og lignende arrangementer. Der har ikke været dansk deltagelse af udviklingshæmmede ved disse begivenheder endnu. I teorien er der intet, der forhindrer en deltagelse, men i praksis er der en række forhold. Når fysisk handicappede stiller op i eks. svømning, bliver man inddelt i en lang række klasser. Inddelingen sker ud fra et fysisk kriterium, alt efter hvor meget man mangler af armen eller benet. Når udviklingshæmmede skal deltage, bliver de også vurderet på deres fysiske funktionalitet. Det er ikke det fysiske

handicap, der kendetegner mennesker med udviklingshæmning. Udviklingshæmmede svømmere bliver placeret i en "åben klasse", hvor konkurrencen er mange gange hårdere end for de øvrige handicapgrupper - og det kan vel næppe betegnes som fair game! Men det behøver ikke at være sådan. Der er en anden vej. Spørgsmålet omkring Special Olympics er ikke et spørgsmål om enten eller, det er i lige så høj grad et spørgsmål om både og.

Hele filosofien bag Special Olympics er, at man bliver inddelt i nogle heat (afdelinger), hvor man eksempelvis svømmer mod nogle ligeværdige idrætsudøvere – disse grupper er ikke baseret på funktionalitet men tid, altså hvor hurtigt man er. Hvis du er en god svømmer, der også mangler en arm, kan du godt svømme sammen med en, der har alle lemmer i behold, men som blot ikke mestrer at koordinere sine bevægelser således, at der opnås fuldt udbytte. Om det er fair, at inddele idrætsudøverne på denne måde, er op til hver enkelt at

bedømme - men det er mere fair, end hvad udviklingshæmmede ellers ofte må acceptere.

LEV og DHIF har igennem en del år haft nogle klare forbehold i forhold til Special Olympics, fordi det var en amerikansk organisation, der var helt uden demokratisk indflydelse. Det forhold er der nu ved at blive ændret radikalt på. I september var der generalforsamling i Special Olympics. Det var med stor tilfredshed, at det lykkedes at få valgt en nordmand ind i den europæiske ledelse. Det sidste år har Special Olympics rykket sig langt.

Nu er det op til os, det vil sige primært DHIF, at rykke sig i forhold til dem. LEV har igennem et par år deltaget i arbejdet omkring Special Olympics, fordi vi har fundet det vigtigt at påvirke tingene. Det udvalg, der i DHIF har varetaget interesserne omkring Special Olympics, har i fællesskab formuleret et udviklingskoncept. Forslaget har været forelagt i LEV og er godkendt.

Landsforeningen
LEV

ÅRS REGNSKAB 2017

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

Årsregnskab 2017

RESULTATOPGØRELSE

	2017 kr.	2016 kr.
Note		
INDTÆGTER		
Modtagne midler		
Kontingentindtægter	1.708.975	1.683.838
Arv	2.502.340	4.524.090
2 Tips-Lotto	3.895.125	3.642.502
Momskompensation	1.046.628	588.729
3 Øremærkede midler	11.459.319	12.112.998
Andre modtagne midler	827.237	1.226.065
Modtagne midler i alt	21.439.624	23.778.222
4 Salg og tjenesteydelser	1.553.183	1.430.720
Avance forsikringsområdet	5.210.083	4.118.511
Ejendomsindtægter	22.093.642	23.178.385
Øvrige indtægter	9.663	239.909
Indtægter i alt	50.306.195	52.745.747
UDGIFTER		
Husleje m.v.	-2.079.901	-2.126.426
Kontorhold	-1.665.133	-1.881.838
5 Tjenesteydelser og gebyrer	-1.983.983	-1.864.999
Anskaffelser og vedligehold	-116.561	-299.786
Ejendomsudgifter excl. prioritetsrenter	-6.393.723	-8.136.551
Møde, rejse og repræsentationsudgifter	-1.386.857	-1.179.763
Kontingentandel til kredse	-590.042	-595.134
3 Forbrug øremærkede midler	-11.459.319	-12.112.998
6 Personaleudgifter	-14.632.774	-14.875.442
Andre udgifter	-304.262	-172.935
Udgifter i alt	-40.612.555	-43.245.872
Driftsresultat før finansielle poster	9.693.640	9.499.875
7 Finansielle indtægter	62.259	139.295
7 Finansielle udgifter	-6.277.629	-7.632.210
1 Resultat før salg og værdireg. af ejendomme	3.478.270	2.006.960
8 Resultat ved salg og værdiregulering af ejendomme	386.349	-819.008
Årets resultat landskontoret	3.864.619	1.187.952
9 Driftsresultat i lokalkredse	3.413.260	392.020
Årets resultat i alt	7.277.879	1.579.972
Som fordeles således :		
Tilbageført fra henlæggelser	-2.859.552	0
Anvendelse af henlæggelser	-1.180.926	-2.143.598
Overført til/fra frie midler	7.905.097	3.331.550
Overført til lokalkredse	3.413.260	392.020
I alt	7.277.879	1.579.972

Årsregnskab 2017 fortsat

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2017

		2017 kr.	2016 kr.
Note	AKTIVER		
	Anlægsaktiver		
	Materielle anlægsaktiver		
10	Ejendomme	242.784.729	245.228.309
	Finansielle anlægsaktiver		
11	Aktiver i lokalkredse (excl. tilgodehavende i kredsbank)	20.002.501	20.130.663
	Værdipapirer		
	Efterfinansieringslån egne ejendomme	481.339	520.088
12	Gælds- og pantebreve	2.615.563	2.845.385
	Legatmidler		
	Legatmidler til legater med rentenydere	1.506.586	2.093.004
	Legatmidler til særlige formål	1.870.870	1.851.018
	Anlægsaktiver i alt	269.261.588	272.668.467
	Omsætningsaktiver		
	Tilgodehavender		
	Debitorer	594.819	290.960
	Tilgodehavender	3.266.206	1.968.335
	Grundejernes Investeringsfond	2.660.383	2.634.607
	Periodeafgrænsningsposter	88.638	502.219
	Deposita	331.751	322.537
13	Øvrige tilgodehavender	476.998	595.443
	Likvide beholdninger	1.695.337	6.625.714
	Omsætningsaktiver i alt	9.114.132	12.939.815
	Aktiver i alt	278.375.720	285.608.282

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2017

		2017 kr.	2016 kr.
Note	PASSIVER		
	Egenkapital fri:		
14	Egenkapital fri	25.305.172	17.400.075
14	Egenkapital i lokalkredse	32.779.272	29.360.128
	Egenkapital bunden/disponeret:		
15	Henlæggelser	12.657.864	16.409.774
	Legatmidler til legater med rentenydere	1.506.586	2.093.005
	Legatmidler til særlige formål	1.870.871	1.851.019
		<u>74.119.765</u>	<u>67.114.001</u>
	Hensættelser		
11	Hensættelser i lokalkredse	243.478	219.713
	Hensættelser i alt	243.478	219.713
	Gæld		
	Langfristet gæld:		
	Deposita	4.093.772	4.329.369
16	Periodeafgrænsningspost, Rentemestervej	17.997.572	18.388.824
17	Prioritetsgæld	163.742.885	176.222.565
	Kortfristet gæld:		
11	Gæld i lokalkredse	1.373.518	1.426.507
17	Prioritetsgæld til kortfristet forfald	8.500.000	8.180.000
	Bankgæld	747	484.183
	Amtskredsbank	0	0
	Anden gæld	1.591.406	3.605.824
	Diverse kreditorer	2.304.075	2.124.066
	Skyldige lønomkostninger	2.941.901	3.513.230
	Øremærkede midler	1.466.601	0
		<u>204.012.477</u>	<u>218.274.568</u>
	Passiver i alt	278.375.720	285.608.282
18	Eventualforpligtelser		
19	Sikkerhedsstillelse		

LEDELSES- BERETNING

Landsforeningen LEVs samlede aktiviteter udviser for 2017 et overskud på 7,3 mio.kr. Af dette resultat vedrører de 3,4 mio.kr. kredsene. Det samlede 2017-resultat for Landsforeningen eksklusiv kredsene er således et overskud på 3,9 mio.kr. Ledelsen finder resultatet meget tilfredsstillende og vil fortsat have fokus på landsforeningens økonomi, særligt i forhold til indtægtsskabende aktiviteter.

Regnskaberne for Landsforeningens kommune- og fælleskommunekredse udviser samlet et overskud i 2017 på 3,4 mio.kr. mod 0,4 mio.kr. i 2016. Den primære årsag til 2017-overskuddet er arveindtægter på 4,6 mio. kr. Kredsene har i 2017 haft udgifter på 3,2 mio.kr., hvilket er 0,7 mio.kr. mere end i 2016. Repræsentantskabet besluttede i 2016, at kredse med en formue på mere end 0,15 mio.kr. ikke længere modtager kontingentmidler. Som følge heraf er kredsenes samlede kontingentindtægt fra 2016 til 2017 faldet med 0,3 mio. kr. Disse midler er placeret i en såkaldt "kontingentpulje", hvorfra der i 2018 sker udlodning til konkrete formål i ikke-formuende kredse. Ultimo 2017 havde kredsene en samlet egenkapital på 32,8 mio. kr., svarende til 44,2 procent af Landsforeningen LEVs samlede egenkapital.

Landsforeningen LEV eksklusiv kredse havde i 2017 et samlet overskud på 3,9 mio.kr. Resultatet ved salg og værdire-

gulering af ejendomme udviste i 2017 et overskud på 0,4 mio.kr. Der blev i 2017 solgt en ejendom, hvilket gav et regnskabsmæssigt tab på 20 t.kr. Der har derudover været regnskabsmæssige reguleringer i forhold til tidligere solgte ejendomme samt reguleringer på afsatte tab ved fremtidigt salg af tomme ejendomme på i alt 0,4 mio.kr.

Landsforeningen LEVs ordinære 2017-resultat (ekskl. ekstraordinære poster og ekskl. kredse) er således et overskud på 3,5 mio.kr., hvilket er 1,5 mio.kr. mere end i 2016. Det glæder ledelsen, at resultatforbedringen er gennemført med et fastholdt højt aktivitetsniveauet inden for Generel Interessesvaretagelse (se nedenfor). Resultatforbedringen skyldes primært bedre økonomi på Ejendoms- og Forsikringsområderne samt i foreningens internationale projektområde og basisfunktioner.

Landsforeningen LEV anvender årets overskud til at konsolidere sin økonomi. Ultimo 2017 udgjorde Landsforeningen LEVs samlede egenkapital 74,2 mio.kr. og vurderes til at ligge på et passende niveau.

Nedenfor gives en detaljeret gennemgang af de indtægts- og udgiftsmæssige effekter på de forskellige områder i Landsforeningen LEVs landskontor (beløbene kan genfindes i note 1 til årsregnskabet).

GENEREL INTERESSEVARETAGELSE

Den Generelle Interessevaretagelse omfatter de mange initiativer, som Landsforeningen tager for at påvirke Folketing, regioner og kommuner til at give mennesker med udviklingshæmning og deres familier bedre vilkår, herunder netværksdannelse med politiske og administrative beslutningstagere samt deltagelse i den offentlige debat. Den Generelle Interessevaretagelse omfatter også arbejdet i landsforeningens politiske organer (Forretningsudvalg, Hovedbestyrelse og nedsatte udvalg) samt understøttelsen af LEVs kommunekredse og tilknyttede foreninger. Nettoudgiften indenfor den Generelle Interessevaretagelse lå i 2017 på niveau med 2016. Der var på den ene side en besparelse ved, at der i 2017 ikke som i 2016 er holdt repræsentantskabsmøde. På den anden side var der en tilsigtet stigning i ressourceforbruget til foreningspolitisk påvirkning.

I 2017 lykkedes det at skabe massiv politisk opbakning til videreførelsen af LEVs beskæftigelsesprojekt, KLAPJob. Det var kulminationen på et helt år, hvor LEV gennem utallige politiske kontakter, konferencer og medieopmærksomhed fortalte om de store resultater, som LEV har opnået gennem KLAPJob. Mere end 2.500 mennesker med kognitive handicap har fået job på det ordinære arbejdsmarked; frem for alt giver dette livskvalitet og inklusion for målgruppen (se også under Projekter og Fundraising).

2017 bød også på en evaluering af Den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse, STU. I udgangspunktet var der bekymrende meldinger fra Kommunernes Landsforening, KL, der ønskede et opgør med retskravet på ungdomsuddannelsen. Evalueringen viste dog entydigt, at STU'en spiller en vigtig og positiv rolle for en sårbar gruppe unge, herunder for mange unge med udviklingshæmning. Uddannelsens berettigelse kan der ikke sættes spørgsmålstegn ved, men der er bestemt plads til forbedringer i den kommunale forvaltning af STU'en. LEV har i 2017 været medstifter af den såkaldte STU Alliance bestående af en lang række organisationer med interesse for STU-området. Dette samarbejde fortsætter vi med stor fornøjelse i 2018.

En anden af årets begivenheder var mest af alt forbundet med stor letelse. En katastrofe blev afværget! Efter et årelangt forløb indgik daværende socialminister Karen Ellemann en politisk aftale om reform af servicelovens voksenbestemmelser. Det lykkedes at afværge planen om et såkaldt indsatskatalog /tilbudsvifte, der reelt ville have frataget tusindvis af mennesker med udviklingshæmning den lovfæstede ret til et aktivitets- og samværstilbud eller beskyttet beskæftigelse. Den reformerede servicelov, som trådte i kraft ved årsskiftet, har meget få fremskridt, men indeholder dog nye regler om varsling af de kommunale afgørelser, hvilket er vigtigt til sikring af bedre retssikkerhed. Desværre kun for dem, der har ressourcerne til at klage over en afgørelse.

2017 var også året, hvor Folketinget besluttede sig for at iværksætte et stærkt risikobetonet projekt, nemlig muligheden for tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse til ferie. Bosteder for blandt andet mennesker med udviklingshæmning kan fra 1. januar 2018 lovligt sælge ledsagelse for titusindvis af kroner til sine beboere – helt uden nogen form for uvildigt tilsyn med, hvordan dette forvaltes i praksis. I LEV frygter vi konsekvenserne af tilkøbsmodellen – ikke mindst når det gælder den indirekte effekt på kommunernes serviceniveauer for denne type ledsagelse. I LEV vil vi gøre vores til at holde øje med udviklingen, for regeringens egen evaluering af eksperimentet ser nemlig ud til at blive nærmest uanvendelig.

Landsforeningen LEV bruger i sin påvirkningsindsats mange kanaler og virkemidler, for eksempel personlige kontakter med politikere og centralt placerede embedsmænd, LEV Bladet, hjemmesiden og de sociale medier. En vigtig indsats er at få landsdækkende medier til at tage de emner op, der optager foreningen; i 2017 er LEV omtalt mere end 300 gange i dagspressen, eller 10 procent mere end gennemsnittet for 2008-16.

Det blev i foråret 2017 besluttet, at der skulle formuleres visioner og retning for, hvorledes LEV skal være organiseret for at kunne løfte de udfordringer, mennesker med udviklingshæmning og deres

pårørende har nu og i årene fremover. Dette skulle være med fokus på at fastholde udviklingen hen imod en professionel interesseorganisation, og herunder at styrke LEVs kommunikation og det lokale arbejde. Der blev derfor i efteråret 2017 tilknyttet en ekstern proceskonsulent og nedsat fire udvalg med fokus på følgende områder: Demokrati og beslutninger, Lokal organisering, Inspiration fra andre og anderledes organisationer samt Kommunikation. Udvalgene præsenterede i marts 2018 sine anbefalinger til, hvad der skal arbejdes videre med. Den videre opfølgning og proces i forhold til LEVs fremtidige organisering og kommunikation fortsættes i hele 2018.

SÆRLIGE INDSATSONDRÅDER Forsikringservice

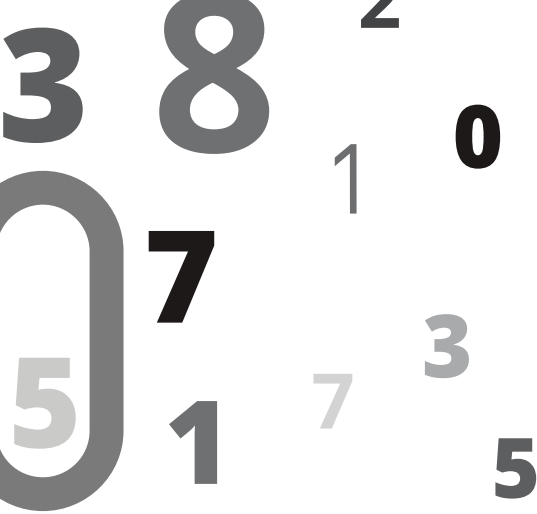
Forsikringsområdet udviste i 2017 et provenu på 3,9 mio.kr., hvilket er 1,3 mio.kr. bedre end i 2016. Stigningen skyldes primært, at der i 2016 var en større erstatningssag, som påvirkede overskudsdelingen på boforsikringerne. Ses der bort fra denne ene erstatningssag, udviser området et provenu på niveau med 2016.

Rådgivning

Økonomien i Landsforeningen LEVs rådgivning lå i 2017 0,2 mio.kr. lavere end i 2016. Derfor brugtes skyldes, at der i 2017 blev brugt flere timer og dermed mere løn på rådgivning, og at udgifterne til Børneterapeutordningen og Bisidderkorpset var højere i 2017 end i 2016. Arbejdernes Landsbank har i 2017 fortsat støttet Landsforeningen LEVs rådgivningsarbejde med et bidrag på 0,2 mio.kr.

Ejendomme

Provenuet i 2017 fra ejendomsdrift og -administration udgør 8,3 mio.kr. eller 1,3 mio.kr. mere end i 2016. På indtægtssiden var der et fald i huslejeindtægterne grundet ejendomssalg. På udgiftssiden er det væsentligt, at de finansielle udgifter falder, i takt med at lån indfries og omlægges. I 2017 var vedligeholdelsesudgifterne lavere end i 2016, hvilket blandt andet skyldes, at der i de senere år er afhændet et antal vedligeholdelsestunge ejendomme. I 2018 budgetteres der dog med større vedligeholdelsesudgifter end i 2017.

Projekter og fundraising

Landsforeningen LEV ønsker fortsat at forøge størrelsen af sin projektportefølje og sin eksterne finansiering til andre aktiviteter end egentlige projekter. I 2017 var der særligt fokus på en fortsættelse af KLAPjob efter 2017, et fokus som førte til en projektførlængelse frem til medio 2019 samt et tilsagn om, at der politisk arbejdes for en fast finansiering herefter. Endvidere har der været søgt midler til flere projekter på både det nationale og internationale område, nogle områder som bliver yderligere belyst nedenfor.

Fundraising udviser som i 2016 et underskud på 0,3 mio.kr. Indsatsen under fundraising understøtter aktiviteter og ansøgninger til flere eksternt finansierede projekter indenfor Generel Interessevaretagelse samt de nationale og internationale projektområder, hvor modtagne indtægter derfor indgår.

På det nationale projektområde har Landsforeningen LEV i 2017 haft et positivt dækningsbidrag på 0,1 mio.kr. Dette er lavere end i 2016, hvor der blev modtaget 0,4 mio.kr. fra SATS-puljen som en efterbetaling til dækning af 2015-udgifter på KLAPjob. Endvidere har der været egenfinansiering af projekt LEV-venner med 0,2 mio.kr.

Projekt KLAPjob er fra 2014 til 2017 finansieret med cirka 10 mio.kr. årligt fra SATS-puljen. Projektet har i den fireårige periode fået 1.778 mennesker med udviklingshæmning og andre kognitive handicap i støttet beskæftigelse (skånejob) på det ordinære arbejdsmarked. En succes som betød, at LEV har modtaget 15 mio.kr. til at fortsætte KLAPjob frem til 30. juni 2019 samt et tilsagn om, at der skal findes en mere varig finansieringsmodel.

Af øvrige nationale projekter kan nævnes "Et aktivt fritidsliv", som har som målsætning at inkludere mennesker med særlige behov i foreningslivet, og blev afsluttet i 2017. Endvidere kan nævnes "LEV-venner", som har til formål at forebygge ensomhed og øge livskvaliteten gennem en-til-en-relationer mellem ældre med udviklingshæmning og frivillige. Projektet var i årene 2016 og 2017 finansieret af midler fra Bodil Hansens Mindelegat samt medfinansiering fra LEV på 0,2 mio.kr. Bevillinger fra TRYG Fonden og Ensomme Gamles Værn betyder, at "LEV-venner" er fuldt eksternt finansieret frem til sommeren 2019.

På det internationale projektområde har Landsforeningen LEV i 2017 afsluttet flere projekter herunder det sidste projekt i Uganda. Der er nu projekter i Ghana og Myanmar samt et mindre projekt på Zanzibar. Der er i 2017 gennemført en personalemæssig kapacitetstilpasning og en kompetencestyrkelse, hvilket har betydet, at området udviste et resultat i 2017, der er 0,2 mio.kr. bedre end i 2016. Når disse tiltag slår fuldt igennem, fordrer området en medfinansiering på årligt 0,3-0,4 mio.kr., men der pågår i foreningen blandt andet overvejelser om at påtage sig projekter i Østeuropa med fondsfinansiering.

Basisfunktioner

Sekretariatets ansatte udfører primært opgaver indenfor den Generelle Interessevaretagelse og de Særlige Indsatsområder, såsom rådgivning, forsikrings- og ejendomsområderne samt de eksternt finansierede projekter. Men som i alle andre organisationer skal der i Landsforeningen LEV afholdes basisudgifter til blandt andet IT, husleje, regnskab og personaleadministration.

Basisudgifterne var i 2017 netto i alt 7,1 mio.kr. eller 0,6 mio.kr. mindre end i 2016. Faldet i udgifterne afspejler en besparelse i udgifterne til nye investeringer og i de fællesrelaterede omkostninger. Under basisudgifter er også medtaget de finansieringsaktiviteter, som ikke direkte relaterer til ejendomsdrift, i alt en nettoudgift på 0,5 mio.kr. Ses der bort herfra udgør basisudgifterne 6,6 mio.kr. Ledelsen vurderer, at dette er et passende niveau set i forhold til de omfattende aktiviteter, herunder

også administration af selvejende fonde, legater og projekter.

Personale og løn

Udgifterne til løn, honorarer og lignende var i 2017 i alt 20,4 mio.kr., hvilket er 0,9 mio.kr. mindre end i 2016. Faldet relaterer sig til projektområdet, hvor der har været en mindre nedgang på det Internationale område, samt et fald i lønudgifter på KLAP-projektet i forbindelse med afslutningen af projektbevillingen for årene 2014-2017.

Landsforeningen LEV fordeler lønnen på områderne ud fra konkret tidsregistrering. Af den samlede lønudgift i 2017 på 20,4 mio.kr. står Generel Interessevaretagelse for 6,5 mio.kr. På de Særlige indsatsområder udgør lønudgiften 11,0 mio.kr., hvoraf 3,9 mio.kr. er løn til projektansatte medarbejdere. De resterende 2,9 mio.kr. vedrører de medarbejderressourcer, der bruges på basisfunktioner, så som økonomi, HR, IT og generel ledelse.

Indtægter

Landsforeningen LEVs indtægter kommer primært fra arvemidler, ejendoms-, forsikrings- og projekt-områderne. I 2017 havde Landsforeningen (ekskl. kredse og ejendomssalg) indtægter på i alt 50,3 mio.kr., hvilket er 2,4 mio. kr. mindre end i 2016. Forklaringen på faldet skyldes primært et fald i modtagne arveindtægter.

Landsforeningen LEV vil fortsat holde fokus på sit indtægtsgrundlag. Dette skal blandt andet ske gennem prioritering af eksternt finansierede projekter og fundraising.

Fremtiden

For det kommende år forventes et positivt resultat. Hovedbestyrelsen vedtog i december 2017 et 2018-budget med et driftsunderskud på 1,8 mio.kr. Budgettet er som præcedens udarbejdet uden medtagelse af arveindtægter. Der er efter budgettets godkendelse indkommet større arveindtægter, sådan at driftsresultatet for 2018 nu forventes at blive positivt.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet begivenheder, der påvirker årsrapporten for 2017 væsentligt.

Feriecenter
Slettestrand

Ferie med frihed i Slettestrand

Feriecenter Slettestrand er blandt Danmarks mest handicapvenlige feriesteder!

Ferielejligheder - Feriehuse - Varmtvandsbassin
Restaurant - Hestevogn - Træningscenter
Og meget mere... Alt med fuld tilgængelighed!

Vi tilbyder Aktiv ferie med det hele. Eksempelvis:
3 overnatninger med helpension, udflugt med hestevogn og Musik og Danseaften:
Fra 1.870 DKK/pers.

slettestrand.dk | mail@slettestrand.dk | +45 98217044

UUC MAGLEMOSEN

— Alle har net til en uddannelse —

Tag din
STU-uddannelse
eller **10. klasse**
på **UUC Maglemosen**
i **Ballerup**

For mere info kan du gå ind på vores hjemmeside **www.maglemosen.dk** eller kontakte os for et besøg på **Tlf. 44 77 61 01**

Vi er specialister på vores område

KEMP & LAURITZEN

EL-INSTALLATION

RØR / VVS

VENTILATION

TEKNIKENTREPRISER

Roskildevej 12
2620 Albertslund
Tlf: 4366 8888
kemp-lauritzen.dk

Udviklingshæmning og synshandicap

Bofællesskaberne Inge og Sofie Marie
– Ringsted

www.mariehjem.dk/ingesofie
Mail: ingesofie@mariehjem.dk

Nu med nye boliger

Bofællesskaberne Inge og Sofie Marie er for unge/voksne med udviklingshæmning og synshandicap, samt moderat fungerende med Autisme spektrum forstyrrelser (ASF) og eventuelle ledsagende udviklingsforstyrrelser og/eller psykiatriske overbygninger. Det er vores mål, at skabe rammerne for et trygt og meningsfyldt liv samt vedligeholde og videreudvikle livskompetencer således, at beboerne på sigt behøver mindre støtte i hverdagen. Vi råder over 36 lejligheder fordelt på 2 huse med hver deres målgruppe, oprettet som 2 bo-afdelinger efter Almenboliglovens §5 105, stk. 2 samt 110, stk. 2 og 4. Ringsted kommune har godkendt Bofællesskaberne som et privat tilbud og drives som en non-profit selvejende institution under Fonden Mariehjemmene. – Beboerne modtager støtte efter §§ 83, 85 og 87 i SEL.

• Maskinudlejning •

ENTREPRENØR IVAN A. JENSEN

Tlf. 20 61 26 89
ivan@ivanajensen.dk
Vejrupvej 7, Vejrup
6740 Bramming

Jord-, Kloak- & Betonarbejde, Belægning

Ågade 27
6000 Kolding
Tlf. 75 94 56 14
suk@sukdanmark.dk

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommerhøjskoler, weekendkurser samt for undervisning i Kolding, Fredericia Vejle, Svendborg og Faaborg Midtfyn.

Region Syddanmark

Specialcenter for Unge og Voksne

- Grønnebæk, afd. Fuglemajaard og Kompasrosen, Rødding.
- Bøge Allé 16, Ribe.
- Østruplund, afd. Marken, Skoven, Slottet og A-hus.
- Møllebakken, Møllebakkevej 6, Ringe.

Centeradresse:
Klintebjergvej 75 · Otterup
Tlf. 9944 1400 · Mail: suv@rsyd.dk

Højt specialiserede ydelser:
Bo- og beskæftigelsestilbud til voksne psykisk udviklingshæmmede, kendetegnet ved:

- Svær problemadfærd
- Foranstaltningdømte
- Misbrugsproblematikker

Bo- og undervisningstilbud til børn og unge med svære psykosociale udfordringer.

specialcenterungevoksne.regionsyddanmark.dk

Din stærke partner indenfor hjul

Både det lette og det svære

- Innovative systemløsninger
- Teknisk kompetence
- Professionel rådgivning
- Hurtig leveringstid
- Top mærkvarer kvalitet

www.tente.dk

Spændende nye hjul der hjælper din dagligdag:

E-drive
Hjulet kører for dig

E-lock
Hjulet bremser elektrisk

LEVINA
Nem rengøring

LINEA Safety
Hjulet, der altid er låst

AGV
Hjulet til robotter

TENTE A/S
Birkemosevej 32
DK-8361 Hasselager
Tlf. 70 10 82 10
info@tente.dk

Better Mobility. Better Life.

HELE NORDJYLLANDS SPECIALSKOLE

LIMFJORDSSKOLEN

LØBSTOR

STU
I DØGNDRIFT

NATUR • KUNST • IDRÆT • SUNDHED • MEDIER
REJSER IND- OG UDLAND

WWW.LIMFJORDSSKOLEN.DK

Vi er kåret som danskernes foretrukne bank 9 år i træk

Ring og få en uforpligtende snak
på tlf.: **38 48 49 02.**

Voxmeter januar 2018

 Arbejdernes Landsbank

www.al-bank.dk/danskernes-bank

KLAPjob har fuld fart på

Lige inden årsskiftet 2018 fik LEVs beskæftigelsesindsats Klapjob en ny bevilling fra satspuljemidlerne, og kunne dermed fortsætte arbejdet med at skabe skånejobs til mennesker med kognitive vanskeligheder på det ordinære arbejdsmarked.

I den tid der er gået efter genbevillingen, er der sket meget i Klapjob. I årets første par måneder er der ansat seks nye jobkonsulenter, hvilket betyder, at Klapjob nu har 11 jobkonsulenter fordelt i hele landet. Jobkonsulenternes primære opgave er at lave virksomhedsaftaler og finde jobmatch til de mange borgere, der ønsker at få et skånejob.

Målet er at lave 600 nye jobmatch i 2018, og vi er godt i gang med 115 etablerede jobmatch til og med april måned.

Klapjob har over 230 ledige stillinger på Jobnet.dk, der alle er særligt designet og tilpasset til mennesker med kognitive vanskeligheder.

2018 har også budt på en ny organisationsstruktur i Klapjob. Klapjob er i det nye år blevet inddelt i tre store distrikter, der følger regionsgrænserne og dækker hele Danmark.

Vi glæder os meget til at fortsætte arbejdet og til at få endnu flere førtidspensionister med kognitive handicap i arbejde.

Hvis du er interesseret i at følge med i Klapjobs arbejde, kan du følge os på Facebook på www.facebook.com/klapjob eller på vores hjemmeside www.klapjob.dk.

EB

Forsikringer specielt tilpasset dine behov

Ring til HANDI Forsikringservice på tlf. 3635 9640 eller læs mere på handiforsikringservice.dk.

HANDI
Forsikringservice

LEVs AFTEN-TELEFON

Konflikter?

Sorg?

Problemer i familien?

Har du brug for at tale om emner, der berører udviklingshæmning? Så ring på LEVs Aftentelefon på tlf. 2851 5252. Her sidder frivillige klar ved telefonen fra kl. 19.00-21.00 hver tirsdag.

HUSK: LEVs Aftentelefon tilbyder ikke juridisk rådgivning eller rådgivning om mere komplekse problemstillinger – her henvises der til LEVs telefon- og netrådgivning.

LEVs
aften-
telefon

2851 5252

Foto: Anne Mette Welling Lindber

Selv om ingen faktisk har fødselsdag, har TrygFonden uddelt en masse gaver til fremme af børns og unges fysiske aktiviteter og trivsel

De otte projekter/aktiviteter, der har fået støttemidler, omtales i Altinget.dk den 7. maj. To af dem (sakset fra Altinget.dk) er direkte målrettet mennesker med udviklingshæmning:

HÅNDBOLD FOR UDVIKLINGSHANDICAPPEDE BØRN

Leder Rikke Nielsen Lundsgaard fra LykkeLiga modtager 2.500.000 kroner fra TrygFonden til etablering af en landsdækkende håndboldliga for udviklingshandicappede børn.

LykkeLiga vil over en treårig periode udbrede konceptet til 20 byer, hvor hold for udviklingshæmmede børn vil opstartes i allerede eksisterende lokale håndboldklubber.

Ifølge Sundheds- og Ældreministeriet har udviklingshandicappede et markant dårligere helbred end resten af befolkningen, blandt andet fordi mange i målgruppen ikke motionerer. Samtidig dyrker ganske få udviklingshandicappede børn holdsport, og de går derved glip af vigtige fællesskaber, læring og sociale kompetencer. Det er det, som håndboldprojektet forsøger at imødekomme.

LEG OG BEVÆGELSE FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

Projektleder Lars Hazelton fra Gerlev Center for Leg & Bevægelse (Gerlev Idrætshøjskole og Legepark) modtager 3.180.150 kroner fra TrygFonden til projektet "HandiLeg".

Donationen skal bruges til at implementere og forankre metoden "HandiLeg" i seks danske kommuner. "HandiLeg" er et socialt og pædagogisk redskab til at fremme fysisk aktivitet i hverdagslivet for mennesker med udviklingshæmning.

"HandiLeg" er afprøvet i samarbejde med flere bosteder, institutioner, værksteder og aktivitetscentre for mennesker med udviklingshæmning.

Ny udgave af HÅNDBOGEN OM HJEMMETRÆNING

Forældre har siden 2008 kunnet få godkendt hjemmetræning af børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat funktionsevne, fysisk eller psykisk.

Hjemmetræning er en betegnelse for den træning, forældre kan give deres barn som alternativ til et kommunalt tilbud om hjælp og støtte efter servicelovens § 32. Formålet er at give forældrene mulighed for at spille en aktiv rolle i indsatsen over for barnet eller den unge.

I anledning af en ny principafgørelse (nr. 9-17) fra Ankestyrelsen har Socialstyrelsen nu opdateret sin håndbog om hjemmetræning.

Håndbogen giver et overblik over, hvilke muligheder der er for at få viden og rådgivning om hjemmetræning og sætter fokus på centrale elementer i kommunale sagsbehandlers, fagpersoners og beslutningstagers arbejde på området.

Bogen rummer mange praksisnære værktøjer og kan bruges som et opslagsværk og et supplement til lovgivning og vejledning om hjemmetræning.

Håndbogen henvender sig både til sagsbehandlere, fagpersoner og ledere i kommunerne og til forældre, som giver eller overvejer at give hjemmetræning til deres barn.

I Svendborg starter vi med basketball – og så må vi se

Der er ikke mange sports- og foreningstilbud til børn med fysiske handicap eller kognitive udfordringer i Svendborg Kommune, men det skal der nu rådes bod på. Svendborg Wild Rabbits er navnet på et nyt basketballhold for børn, hvor træningen er tilpasset de enkelte deltageres behov og begrænsninger. Det fortæller radiodiablo.dk.

Det er Svendborg Basketball Club og Svendborg Kommunes fire skoler for elever med særlige behov, der er gået sammen om det nye tilbud.

Håbet er, at initiativet kan brede sig i det sydfynske. "Nu starter vi med basketball, der er for alle, og så ser vi, hvad efterspørgslen bliver på andre sportsgrene," siger Rasmus Klein-Døssing, der er konsulent på Byhaveskolen i Svendborg og med i initiativgruppen bag det nye baskethold.

Skovhjælpere har rensset Ekkodalens stemmebånd – så de ikke længere mumler

Bornholmere, der ud over at være fra klippeøen også har udviklingshæmning, har under stillingsbetegnelsen skovhjælpere ryddet krat og træer væk i den bornholmske sprækkedal i Almindingen.

Derfor lyder ekkoet i Ekkodalen på Bornholm igen klart og tydeligt efter nogle år, hvor det mildest talt har mumlet svaret på de mange spørgsmål, der stilles til dette kendte danske orakel.

Det har været svært for Naturstyrelsen Bornholm at finde timerne til at gøre noget ved det. Men så kom det i stand, at syv udviklingshæmmede skovhjælpere kunne stå for at løse den opgave. Skovhjelperne har ryddet krat og træer væk gennem hele Ekkodalen, så man bedre kan se klipperne og høre et renere ekko. Stierne er blevet ryddet, og der er blevet rensset omkring stendigerne, så de igen står tydeligt.

Skovfoged Mejse Holm udtaler til dr.dk's regionale nyheder, at skovhjelperne har fjernet de mange selvsåede træer, der efterhånden havde vokset sig så store, at lyden fra spørgsmålene stillet på den modsatte side af Ekkodalen havde svært ved at ramme klipperne og blive slået tilbage. Skovfogeden tilføjer, at skovhjelperne i det hele taget laver mange af de ting, der bare gør det mere lækkert at færdes i blandt andet Almindingen. De slår græs, tømmer affaldskurve og sikrer, at der er turfoldere at få.

Novo-chef ny formand for decentralt handicapråd

Liselotte Hyveled er ny formand for Det Centrale Handicapråd. Hun er til dagligt vicepræsident i Novo Nordisk og har erfaring fra flere forskellige bestyrelsesposter med i bagagen. Desuden står hun i spidsen for "project opportunity", som arbejder for at inkludere mennesker med autisme hos Novo Nordisk.

Netop Liselotte Hyveleds erfaring er en af hovedbegrundelserne for valget af den nye formand, siger børne- og socialminister Mai Mercado (K).

"Med sin erfaring som erhvervsleder fra Novo, hvor hun også har taget initiativ til inklusion af mennesker med autisme, vil Liselotte Hyveled kunne styrke rådets fokus på et vigtigt område, nemlig handicappeles deltagelse på arbejdsmarkedet. Og det fokus er væsentligt", siger ministeren i pressemeddelelse, "så vi kan blive endnu bedre til at få mennesker med handicap i arbejde".

UDFLYTNING ER SKYLD I FORMANDSSKIFTET

Det er kun få måneder siden, at erhvervsmanden Dan Boyter fra Pressalit startede som formand for Det Centrale Handicapråd, men han valgte at træde tilbage som en reaktion på, at regeringen præsenterede udflytningsplanerne. De indebar nemlig, at Rådet flytter til Brovst i Nordjylland.

"Jeg havde glædet mig meget til formandsopgaven i Det Centrale Handicapråd, og det er ærgerligt, at skulle forlade posten, inden jeg rigtig har fået lejlighed til at gå i gang med arbejdet. Men nu har jeg desværre måttet erkende, at opgaven er markant ændret, da formandsarbejdet i den kommende periode får et stort internt fokus, som handler om at håndtere flytningen af sekretariatet med alt, hvad det indebærer," sagde Dan Boyter i en pressemeddelelse, i forbindelse med at han forlod posten.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag:
9.00-12.00 og 13.00-15.00
Fredag: 9.00-13.00
Bankkonti i AL-Bank:
5332 0245153 (gaver og bidrag)
5323 0382733 (kontingenter m.v.)

LANDSFORMAND:

Anni Sørensen
Tlf. 2628 3083
e-mail: as@lev.dk

LEV BLADET:

Nr. 4/67. årgang 2018
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Anni Sørensen

REDAKTION:

Anni Sørensen, Arne Ditlevsen,
Jeppe Sørensen, Hans Andersen,
Lars Ege, Thomas Gruber,
Thomas Holberg

FORSIDEFOTO:

Lars Møller

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

LEV 5 udkommer ultimo august.
Deadline er den 2. august.
LEV 6 udkommer primo oktober.
Deadline er den 6. september.

ANNONCEEKSPEDITION:

FL Reklame
Damgårdsvvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3786
Email: fl@flreklame.dk

OPLAG:

8.000 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag: 10.00-12.00.
Ring på tlf. 8038 0888.
LEV betaler samtalen.
E-mail: raadgivning@lev.dk

MANGLENDE LEVERING AF BLAD:

Hvis du ikke har modtaget
LEV Bladet så send en mail til
redaktion@lev.dk. Så vil vi sørge for,
at bladet bliver eftersendt til dig.

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf. 2321 8754
e-mail: ingrid-rasmussen@outlook.com

Billund

Mette Andersen
Tlf. 2870 3091
e-mail: flintemarken@gmail.com

Bornholm

Henrik Stilling
Tlf. 2617 0829
e-mail: hstilling@gmail.com

Djursland

Heidi Vølcker
Tlf. 8752 9130
e-mail: heidi@djfh.dk

Dragør/Tårnby

Tina Greve
Tlf. 6071 4705
e-mail: tina-greve@hotmail.com

Egedal

Birgitte Wachter (kontaktperson)
e-mail: egedal@kreds.lev.dk

Esbjerg/Fanø

Dorthe Højriis Thomsen
Tlf. 5230 8771
e-mail: levesbjergfano@gmail.com

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær
Tlf. 8691 1070
e-mail: thykeer@webspee.dk

Faxe/Vordingborg/Stevns

Winnie Lindner Pedersen
Tlf. 2945 8313
e-mail: winnie_lindner@mail.tele.dk

Fredensborg/Hørsholm/Rudersdal

Flemming Sundt
Tlf. 2572 1707
e-mail: flemmingsundt@gmail.com

Frederiksberg

Kirsten Bartroff
Tlf. 3146 9287
e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikssund

Anita Stockholm
Tlf. 2112 4004
e-mail: anita@mertzit.dk

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine.holm@biomerieux.com

Fåborg-Midtfyn/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen
Tlf. 3968 2056
e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Alice Rasmussen (kontaktperson)
Tlf. 3969 5852
e-mail: alice.rasmus@webspeed.dk

Greve

Allan Jørgensen
Tlf. 4390 8963
e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej1954@gmail.com

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich
Tlf. 6171 2863
e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Malene Hyldekrog
Tlf. 2467 3179
e-mail: malene@hyldekrog.dk

Hillerød/Allerød

Frank Ulmer Jørgensen
Tlf.: 3012 8889
e-mail: frank@ulmer.dk

Holbæk

Mogens Hansen
Tlf. 2149 5389
e-mail: mogenshansen49@gmail.com

Høje Taastrup

Erik Petersen
Tlf. 2211 3430
e-mail: svane1@post11.tele.dk

Kalundborg

Søren Hansen
Tlf. 5950 7416
e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Jens-Arne Hansen
Tlf. 2044 5318
e-mail: jens.hansen@3f.dk

Kolding

Inge Stausholm
Tlf. 3083 8162
e-mail: inge@istausholm.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3066 6596
e-mail: ss@sag.dk

Køge

Claus Nielsen
Tlf. 5628 3428
e-mail: claus.e.nielsen@gmail.com

Lolland-Falster

Vakant

Morsø

Villy Lauridsen
Tlf. 4033 5961
e-mail: lauridsen.1@mail.dk

Nyborg

Ole Skovsbøll
Tlf. 4029 6097
e-mail: skovsboell@hotmail.com

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen
Tlf. 3020 9133
e-mail: tom.m.jensen@gmail.com

Odense

Ib Poulsen
Tlf. 5386 1402
e-mail: ib.poulsen@gmail.com

Odsherred

Dorthe Pedersen
Tlf. 2120 8284
e-mail: dorthe.pedersen2@hotmail.com

Randers

Vitus Jordan
Tlf. 2448 4180
e-mail: vitusjordan@gmail.com

Ringsted

Karl Østergaard Hansen
Tlf. 6150 1840
e-mail: lev.ringsted@gmail.com

Roskilde/Lejre

Bruno Sander Nielsen
Tlf. 4632 5432
e-mail: bsn@lf.dk

Rødovre

Tom Olsen
Tlf. 2021 3651
e-mail: tom-riechmann@post.tele.dk

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: anderschristensen1976@gmail.com

Skive

Inge-Lise Pedersen
Tlf. 2466 5917 / 2033 7751
e-mail: fthoft@webspeed.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 2853 1309
e-mail: gla@attheweb.dk

Solrød

Carsten Wærens
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
Tlf. 2532 0805
e-mail: fluefinn43@gmail.com

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf. 2170 0359
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejle

Karin Runge Hansen
Tlf. 2328 2662
E-mail: karin.runge@outlook.dk

Vejle

Kirsten Marie Sørensen
Tlf. 2176 3921
e-mail: ksorensen@stofanet.dk

Vendsyssel

Fridolin Laager
Tlf. 6146 8087
e-mail: laagerf@gmail.com

Vestegnen

Niels Tobiasen
Tlf. 2420 1624
email: lev.vestegnen@kreds.lev.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Susanne B. Andersen
Tlf. 2822 0596
e-mail: susannebandersen5@gmail.com

Aabenraa

Calle Bork Thams
e-mail: callethams@gmail.com

Aalborg/Himmerland

Anders Hind
e-mail: ah@lev.dk

Aarhus

Anne Kjeld Pedersen
Tlf. 2546 2978
e-mail: anne.kjeld.pedersen@gmail.com

Angelmanforeningen i Danmark

Lene S. Kongpetsak
Tlf. 5380 0284
e-mail: lenesommer@kongpetsak.dk
www.angelman.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

Dansk Forening for

Tuberøs Sclerose
Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tsdanmark.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 4634 1546
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Handicappede børn og unge uden diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: formand@hbud.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 7569 5559
e-mail: rts.danmark@gmail.com
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Brian Schack
e-mail: formand@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Thomas Bjerg Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: formand@k-h.dk
www.k-h.dk

Smith-Magenis Syndrom Forening

Charlotte Munk
Tlf. 2072 0817
e-mail: skovager9@gmail.com
www.smith-magenis.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Karina Rhiger
Tlf. 2870 4868
e-mail: formand@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Eva Bryld
Tlf. 2349 0317
e-mail: formand@fragiltx.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

e-mail: formand@williamssyndrom.dk
www.williamssyndrom.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Jytte Helgogaard
Tlf. 2167 1299
e-mail: jyttehelgogaard@tdcads1.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotosyndrom.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Louise Lund
E-mail: louise@rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lars Gjermandsen
Tlf. 7572 4688
Mobilnr. 2517 0088
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.

Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

Byen i Byen Aalestrup

Botilbud for voksne udviklingshæmmede

Knabergaarden 4, 1. sal, 9620 Aalestrup
www.byenibyen.vesthimmerland.dk

Forstander Nellie Hilding: Tlf 40 26 66 90

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- liges til at gøre en forskel

Þernilles FISKEFARS

– byens bedste

86 12 35 59 & 86 18 54 50

Fax 86 13 71 19 • Pakkerivej • 8000 Aarhus C

møblér

Møblér med Mørkøv Bolignyt

Skamstrupvej 1 • 4440 Mørkøv

Tlf. 59 27 51 85

bolignyt@mobelhus.dk

www.mobler.dk

Beskæftigelse Chaplin

Et rigtigt arbejde...

Chaplin er en socialøkonomisk virksomhed i Helsingør som siden 2003 har ydet botræning, beskæftigelse og uddannelse til mennesker på særlige vilkår.

Her er medarbejderne i front i den daglige drift, med hver deres arbejds- og ansvarsområder. Det pædagogiske personale støtter og vejleder den enkelte og de forskellige teams.

...med mange muligheder

Vil du lære at lave bolcher?

Eller løse håndværks- og

pedelopgaver?

Vil du designe smykker?

Ekspedere kunder i en stor stogbutik?

Vil du tilberede og anrette mad på byens bedst besøgte

café i hjertet af Helsingør?

Eller vil du servere for de mange glade gæster?

Vil du lære at arbejde med 3D print?

Chaplin har det hele ...

Chaplin
BO, BESKÆFTIGELSE OG UDDANNELSE

WWW.CHAPLIN.AS

Totalleverandør i betonvarer.

Kontakt os for et uforpligtende tilbud og rådgiving.

Thisted-Fjerritslev
Cementvarefabrik A/S

Stevnsvej 17 - 7700 Thisted - salg@tct.dk - www.tct.dk
Tlf. 97 92 25 22 Fax: 97 91 15 22

Se mere på
www.tct.dk
Beton - naturligt

LÆS MERE PÅ
VINGSTED.DK
GODADGANG.DK

VI HAR GOD ADGANG – FOR ALLE!

Vi sikrer en god tilgængelighed, så alle med funktionsnedsættelse kan færdes problemfrit.

VINGSTED
hotel & konferencecenter

feel free

www.isabella.net

HELEN MØLLER
RIDEFYSIOTERAPEUT

Rideskolen Skovfryd Rækkevej 4 • 8370 Hadsten
Rideskolen Vasehus Erikstrupvej 16 • 8830 Tjele

Mobil 20 63 28 26

Mærk det du holder af

SKOLETRÆT? • MANGLENDE MOTIVATION? • BRUG FOR HJÆLP?

 Her er plads til alle

Vi kan hjælpe med at finde glæden ved skole, social samvær, kammeratskab og smil i dagligdagen. Heldagsskolen Lindersvold tilbyder specielt tilrettelagte programmer, til elevernes unikke behov og ønsker. Ring eller skriv og lad os få en snak.

Heldagsskolen Lindersvold

Lindersvoldvej 5 • 4640 Faxe • Tlf: 30 54 20 04 • marianne@lindersvold.dk

**MagView
Magnetsystem**

Kurreholmvej 33 G • 3330 Gørløse
Tlf. 2711 9941 • info@magview.dk • www.magview.dk

AARS

www.aarsbo.dk

Det er godt at

**BO
GODT**

Mangler du et foreningsblad, eller har du allerede ansvaret for et, kan vi tilbyde at løfte opgaven med produktionen. Et foreningsblad er ofte det vigtigste bindeled mellem forening og medlemmer.

Vi har mange års erfaring og kan være behjælpelige med layout, tryk, distribution og eventuelt annoncesalg til hel eller delvis finansiering af bladet.

Vi kan også altid give et godt tilbud på dine øvrige trykopgaver, f.eks. programmer, billetter, plakater, flyers og visitkort.

Kontakt os for en uforpligtende snak, vi deler gerne ud af vores erfaring...

Tænk anderledes

FL Reklame • Agerbakken 21 • 8362 Hørning • fl@flreklame.dk • t. +45 7022 1870

JEG ER UNG OG HAR
UDVIKLINGSHÆMNING - KAN
DET OVERHOVEDET LADE SIG
GØRE, AT JEG FÅR
EN FORSIKRING?

JEG BOR I ET
BOFÆLLESSKAB, ER DET
SÅ MULIGT AT FÅ EN
FORSIKRING, DER IKKE KOSTER
FOR MEGET?

JEG HAR ET HANDICAP,
SÅ DERFOR ER DER INGEN
FORSIKRINGSSELSKABER, DER
VIL FORSIKRE MIG.

NÅR MAN ER
UDVIKLINGSHANDICAPPET,
SÅ HJÆLPER KOMMUNEN DA
MED EN FORSIKRING,
GØR DEN IKKE?

HVAD KAN DER SKE I
MIT LIV, SOM GØR, AT DET
ER NØDVENDIGT, AT JEG
FÅR EN FORSIKRING?

Forsikring

- er det overhovedet noget for mig?

Er dette tanker, du kan nikke
genkendende til?

Så kunne HANDI Forsikrings-
service være en god mulighed
for at få svar på dine spørgs-
mål om forsikring.

Vi tilbyder forskellige
forsikringsmuligheder til
mennesker med udviklings-
hæmning og andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

CODAN **HANDI**
Forsikringservice

HANDI Forsikringservice

Tlf. 3635 9640

(mandag-torsdag kl. 9-15)

Email: handi@lev.dk